

Звіт

**Державного комітету
фінансового моніторингу України
за 2007 рік**

Шановні колеги!

Пропонуємо до Вашої уваги щорічний звіт Державного комітету фінансового моніторингу України за 2007 рік.

Звіт висвітлює і статистичні дані про результати діяльності Держфінмоніторингу України, і інформацію про принципи побудови діяльності. Такий підхід має на меті передати досвід набутий підрозділом фінансової розвідки України, який накопичувався протягом шести років.

В основі цього досвіду знаходиться організація збору та використання даних від різних фінансових посередників, підрозділів фінансових розвідок

інших країн, правоохоронних та державних органів влади України.

Як правило, операції, які підлягають фінансовому моніторингу і через які проходять "брудні" гроші є цілком звичайними та природними. А завданням Держфінмоніторингу України є, використовуючи всі наявні специфічні можливості, віднайти відбитки фінансових оборотів, що мали кримінальне походження.

Слід зазначити, що процес легалізації "брудних" коштів пов'язаний з досить складною системою багаторазової видозміни активів, внаслідок якої приховується реальне походження капіталів. Аналітичний процес Держфінмоніторингу України полягає: у вмінні виділення

окремих, розрізнених, але важливих епізодів; у виявленні чіткої, зрозумілої картини економічних інтересів. Така повсякденна та кропітка робота є сьогодні фінансовою розвідкою України, що і стало предметом цього звіту.

Але це не межа. Сьогодні наша країна отримала додатковий новий імпульс, напями якого визначено програмою діяльності Уряду "Український прорив: для людей, а не політиків". Він знайде своє відображення у всіх сферах діяльності українського суспільства. Вже у найближчий час, діяльність Держфінмоніторингу України отримає додаткові позитивні риси.

Корисним у цій площині є приклад 2007 року, який вказує, що не всі результати діяльності можна оцінити лише статистичними даними.

Так, історія України та всіх пострадянських країн не мала аналогів проведення засідання Егмонтської групи. А в жовтні 2007 року у Києві було проведено засідання, у якому брали участь представники більш ніж 50 країн світу та 5 міжнародних організацій. На цьому засіданні Держфінмоніторингом України урочисто було підписано Статут Егмонтської групи.

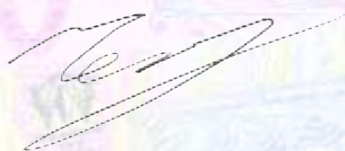
Користуючись нагодою, хочу подякувати за сприяння нашій спільній діяльності 92 підрозділам

фінансових розвідок іноземних держав та міжнародним організаціям, на які світовою спільнотою покладено відповідальність організації ефективної протидії "відмиванню" коштів, одержаних злочинним шляхом, та фінансуванню тероризму.

Сьогодні, у світі тотальної глобалізації, у світі транскордонних економічних відносин, життєво необхідним є обмін новими методиками, програмними продуктами, ідеями, які використовуються державними органами різних країн у цій сфері. Ми вважаємо, що виключно об'єднання зусиль усіх органів влади надасть можливість для викорінення цього зла.

Тому Держфінмоніторинг України був, є і буде надійним партнером, відкритим до співробітництва з відповідними державними органами, які функціонують у сфері протидії відмиванню "брудних" коштів та фінансуванню тероризму як в Україні, так і за її межами.

Голова Державного комітету
фінансового моніторингу
України

Ігор
ЧЕРКАСЬКИЙ

Зміст

Передмова	2
1. Про Держфінмоніторинг України	6
2. Розвиток законодавчої бази з питань протидії “відмиванню” коштів та боротьби з фінансуванням тероризму	10
3. Статистика отриманих повідомлень	11
3.1. Загальна динаміка отриманих повідомлень	11
3.2. Динаміка отриманих повідомлень в розрізі суб'єктів первинного фінансового моніторингу	12
4. Аналітична діяльність	13
4.1. Процес аналізу	13
4.2. Схеми "відмивання"	14
4.3. Типології	19
5. Узагальнені матеріали	20
5.1. Розгляд правоохоронними органами узагальнених матеріалів	20
5.2. Приклади вироків суду	22
6. Розвиток інформаційних систем	23
6.1. Розвиток Єдиної інформаційної системи фінансового моніторингу (ЄІС ФМ)	23
6.2. Створення захищеної мультисервісної автоматизованої корпоративної системи ФІННЕТ	23

7.	Регіональні підрозділи	26
7.1.	Створення регіональної мережі Держфінмоніторингу України	26
7.2.	Результати роботи регіональних підрозділів	26
7.2.1.	Взаємодія з суб'єктами первинного фінансового моніторингу	27
7.2.2.	Взаємодія з регіональними підрозділами державних органів	28
7.2.2.1.	Взаємодія з регіональними підрозділами правоохоронних органів	28
8.	Міжвідомча взаємодія	30
8.1.	Взаємодія з регуляторами та іншими державними органами	30
8.2.	Координація дій суб'єктів фінансового моніторингу	31
8.3.	Діяльність міжвідомчої робочої групи	32
8.4.	Методичне забезпечення, навчання суб'єктів фінансового моніторингу	34
9.	Навчально-методичний центр Держфінмоніторингу України	35
10.	Міжнародна взаємодія	36
10.1.	Робота з міжнародними організаціями	36
10.1.1.	Співробітництво з FATF	36
10.1.2.	Співробітництво з Егмонтською групою	37
10.1.3.	Співробітництво з Радою Європи / Європейською комісією	38
10.1.4.	Співробітництво з Євразійською групою	40
10.1.5.	Надання технічної допомоги іншим підрозділам фінансової розвідки	40
10.1.6.	Інші міжнародні заходи	41
10.2.	Обмін інформацією з підрозділами фінансової розвідки	41
11.	План на 2008 рік. Перспективи розвитку	43

1. Про Держфінмоніторинг України

Для кожної держави питання боротьби з відмиванням коштів є питанням національної безпеки. Україна є молододержавою. З моменту проголошення незалежності було вжито ряд послідовних заходів у напрямку боротьби з відмиванням незаконних доходів.

Державний комітет фінансового моніторингу України (Держфінмоніторинг України), як спеціально уповноважений орган виконавчої влади з питань фінансового моніторингу, посідає центральне місце в національній системі протидії відмиванню коштів та боротьби з фінансуванням тероризму.

У своїй діяльності Держфінмоніторинг України керується Законом України "Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом" та використовує рекомендації міжнародних організацій, діяльність яких спрямована на протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, і фінансуванню тероризму.

Держфінмоніторинг України досліджує фінансові операції за приналежністю до

відмивання коштів та/або фінансування тероризму.

Ефективність проведення фінансового моніторингу безпосередньо залежить від знання всіма учасниками фінансових процесів загальних засад боротьби з відмиванням коштів та відповідного законодавства, обізнаності з типовими схемами відмивання коштів, методами їх виявлення та протидії.

Фінансування видатків Держфінмоніторингу України в 2007 році здійснювалося з державного бюджету в межах затверджених бюджетних асигнувань.

У 2007 році, відповідно до отриманих з державного бюджету асигнувань, Держфінмоніторингом України були здійснені видатки в сумі **42 157,2** тис. грн. Структуру використання вказаних коштів наведено в наступній таблиці.

Розмір та структура оплати праці працівників Держфінмоніторингу України визначається Кабінетом Міністрів України. Відповідним рішенням Уряду з 1 травня 2007 посадові оклади спеціалістів та керівників середньої ланки Держфінмоніторингу України збільшено на 7%.

Середня заробітна плата працівників Держфінмоніторингу України за 2007 рік склала **4 200** грн., в тому числі заробітна плата головного спеціаліста Держфінмоніторингу України – **4 000** грн. У порівнянні з 2006 роком середня заробітна плата працівників Держфінмоніторингу України у 2007 році збільшилась на 8%.

Штатна чисельність Держфінмоніторингу України становить **338** осіб, у тому числі **162** – в регіонах. На 1 січня 2008 року кількість фактично працюючих

Символіка Держфінмоніторингу України

Структура використання бюджетних асигнувань Держфінмоніторингу України в 2007 році

Напрямок витрат	Сума, в тис. грн.
Виплата заробітної плати та нарахувань на неї	23 616,7
Оплата комунальних послуг та енергоносіїв	1 738,2
Оплата видатків на відрядження	437,3
Утримання Навчально-методичного центру Держфінмоніторингу України	758,3
Придбання житла працівникам Держфінмоніторингу України	458,3
Видатки на функціонування Державної інформаційної та інформаційно-аналітичної системи та інші видатки для забезпечення діяльності Держфінмоніторингу України (в тому числі й регіональних підрозділів)	15 148,4
Разом	42 157,2

збільшилась на **22% (58 осіб)** у порівнянні станом на 01.01.2007 року.

Гендерний розподіл працівників Держфінмоніторингу України складає: **192** чоловіка та **127** жінок. Серед керівного складу (**82** особи) – **20** жінок (24%). На

Всього – **319** осіб, середній вік – **37** років:

– 40%

– 60%

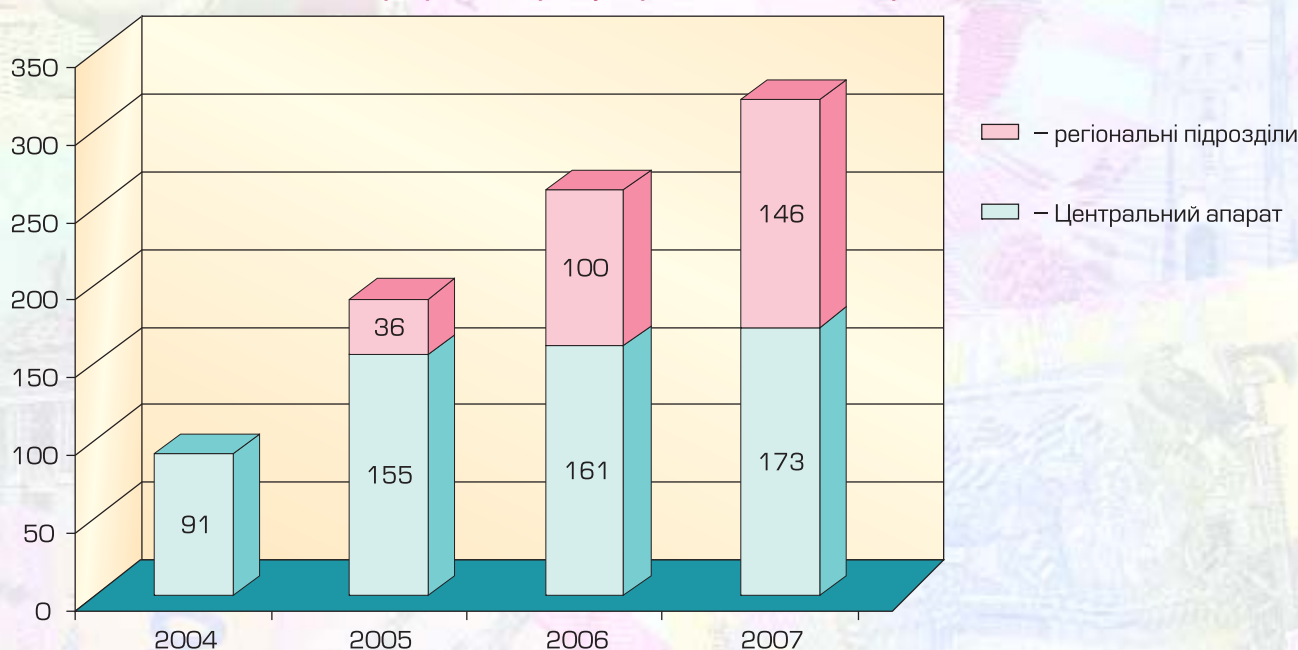
сьогодні в Комітеті працює **319** осіб (**173** – в апараті, **146** – в регіонах).

Протягом 2007 року в Держфінмоніторингу України проведено **6** засідань конкурсних комісій на заміщення вакантних посад державних службовців. У конкурсі прийняло участь **97** осіб, за результатами конкурсу було призначено **89** осіб та переведено на вищі посади **4** державних службовців Держфінмоніторингу України.

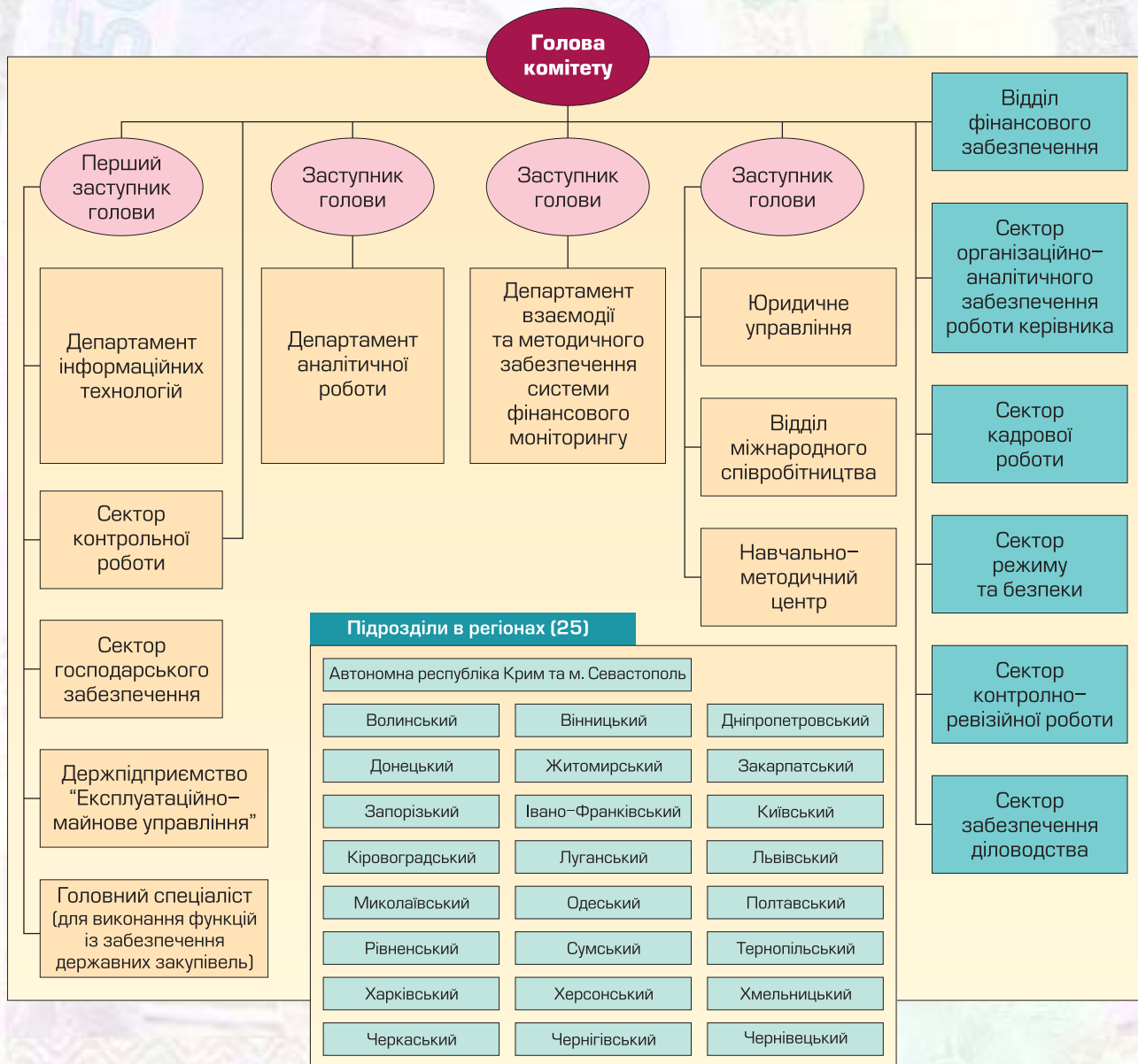
За підсумками стажування державних службовців, яке проводиться з метою набуття практичного досвіду, перевірки професійного рівня, а також з метою просування по службі в Держфінмоніторингу України, **10** працівників було переведено на вищі посади.

Для консультацій з громадськістю в сфері протидії “відмиванню” коштів та боротьби з фінансуванням тероризму при

Динамика фактичної чисельності працівників
Держфінмоніторингу України в 2004–2007 роках

Структура Держфінмоніторингу України

Голові Держфінмоніторингу України діє Громадська рада.

Протягом року було проведено 4 засідання Громадської ради. Під час засідань було обговорено проекти нормативно-правових актів, що розроблені Держфінмоніторингом України та винесені на розгляд громадськості. Також були розглянуті актуальні питання діяльності Комітету та проблемні питання суб'єктів первинного фінансового моніторингу – представників Громадської ради. Водночас, засідання

Громадської ради при Держфінмоніторингу України сприяли започаткуванню активного діалогу влади та громадськості. Підняті на засіданнях Громадської ради питання, що потребували окремого обговорення, сприяли запровадженню на постійній основі навчальних семінарів для відповідних категорій суб'єктів первинного фінансового моніторингу, під час яких обговорювалися проблемні питання, що виникали у недержавних регуляторів в процесі реалізації державної політики у сфері протидії

“відмиванню” коштів та фінансуванню тероризму.

Також протягом звітного року проводились навчальні семінари для суб'єктів первинного фінансового моніторингу з питань фінансового моніторингу у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, та фінансуванню тероризму, в рамках яких відбулися засідання “круглих столів” та прес-конференції для ЗМІ. Зокрема, заходи, проведені представникам Комітету, за участю преси відбулися в 20 регіонах – Вінницькій, Волинській, Закарпатській, Запорізькій, Житомирській, Івано-Франківській, Луганській, Львівській, Миколаївській, Одеській, Полтавській, Рівненській, Сумській, Тернопільській, Хмельницькій, Херсонській, Чернівецькій, Чернігівській, Черкаській областях та Автономній республіці Крим.

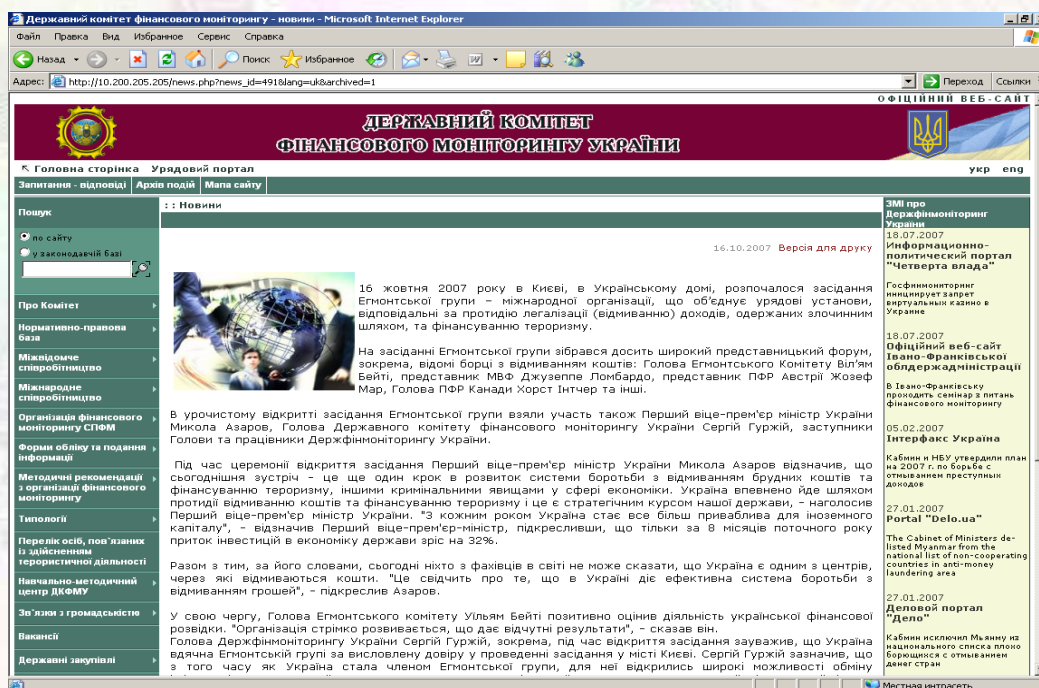
Поряд з цим, у рамках засідань Егмонтської групи, у жовтні 2007 року відбулася прес-конференція Голови

Держфінмоніторингу України Сергія Гуржія для представників ЗМІ.

Заступник Голови Держфінмоніторингу України Олексій Феценко взяв участь у програмі "Особливо Небезпечно" – 5 канал, де було презентовано діяльність Комітету, а заступник Голови Держфінмоніторингу України Валерій Кірсанов дав інтерв'ю програмам "Діалоги: аналітика" та "Капітал", що вийшли на телеканалі UBC.

У 2007 році керівництвом Держфінмоніторингу України дано 9 інтерв'ю та коментарів для ЗМІ. Протягом звітного періоду розміщено на офіційному Веб-сайті ДКФМУ та розіслано в провідні ЗМІ близько 200 інформаційних повідомлень. Також надруковано коментарі щодо державної політики у сфері протидії “відмиванню” коштів та фінансуванню тероризму Голови Держфінмоніторингу України Сергія Гуржія та його заступників у часописах "Вісник податкової служби", "Экономические известия", "Деловая столица", "Дело", "Бизнес", "Експрес", "24" та інші.

Офіційний веб-сайт Держфінмоніторингу України <http://www.dkfm.gov.ua>

2. Розвиток законодавчої бази з питань протидії “відмиванню” коштів та боротьби з фінансуванням тероризму

Протягом 2007 року з питань фінансового моніторингу було прийнято спільну постанову Кабінету Міністрів України та Національного банку України, розпорядження Кабінету Міністрів України, розпорядження Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України, ряд наказів Держфінмоніторингу України, що зареєстровано в Міністерстві юстиції України, а також розроблено проект Закону України "Про внесення змін до Закону України "Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом" (№ 2847).

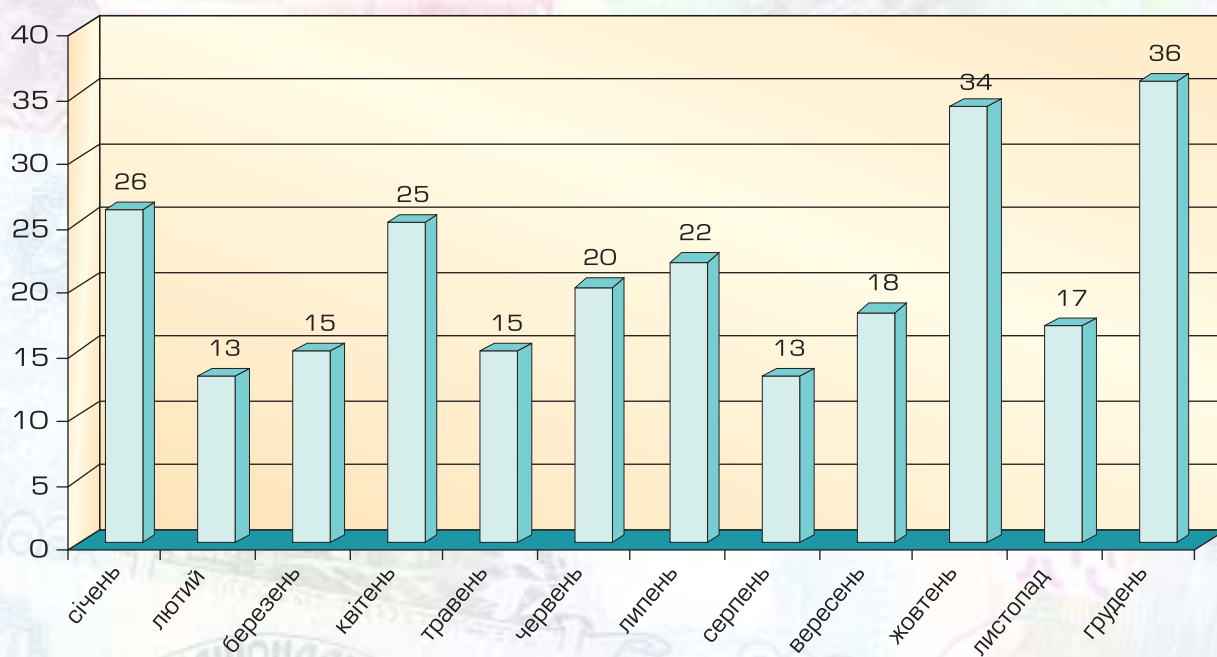
Цей законопроект спрямований на забезпечення реалізації положень Сорока Рекомендацій Групи з розробки фінансових заходів боротьби з відмиванням грошей (FATF), затверджених на Берлінському засіданні Групи у червні 2003 року, дев'яти

спеціальних Рекомендації FATF по боротьбі з фінансуванням тероризму, Конвенції Ради Європи про відмивання, пошук, арешт та конфіскацію доходів, одержаних злочинним шляхом, та про фінансування тероризму та Міжнародної конвенції про боротьбу з фінансуванням тероризму.

19 червня 2007 року законопроект "Про внесення змін до Закону України "Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом" № 2847 прийнято Верховною Радою України в цілому як закон, який не набрав чинності, оскільки в цей період робота Верховної Ради України була визнана нелегітимною.)

Загалом у 2007 році з питань основної діяльності Держфінмоніторингом України було видано **254** накази та **130** розпоряджень.

Динаміка підготовки наказів Держфінмоніторингу України

3. Статистика отриманих повідомлень

3.1. Загальна динаміка отриманих повідомлень

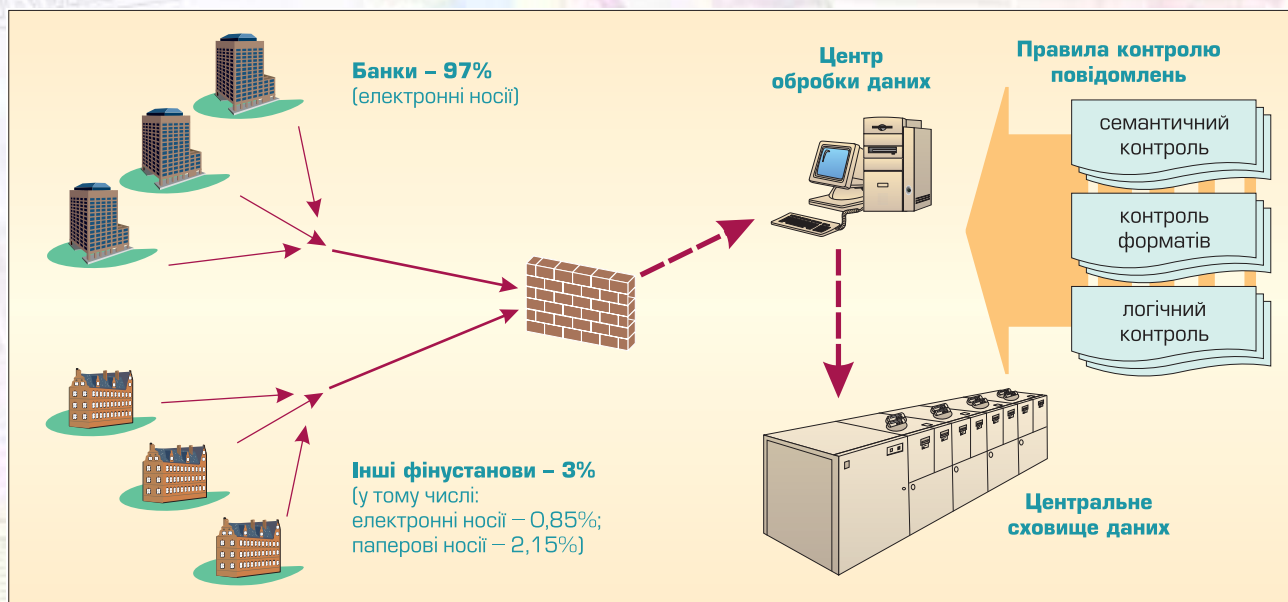
Держфінмоніторинг України отримує від фінансових посередників інформацію про фінансові операції, які відповідно до законодавства підлягають обов'язковому фінансового моніторингу або щодо яких є підозри у причетності до відмивання коштів та фінансування тероризму.

Всього з початку експлуатації системи отримано **3 620 512** повідомлень, з яких за 2007 рік – **1 022 858**.

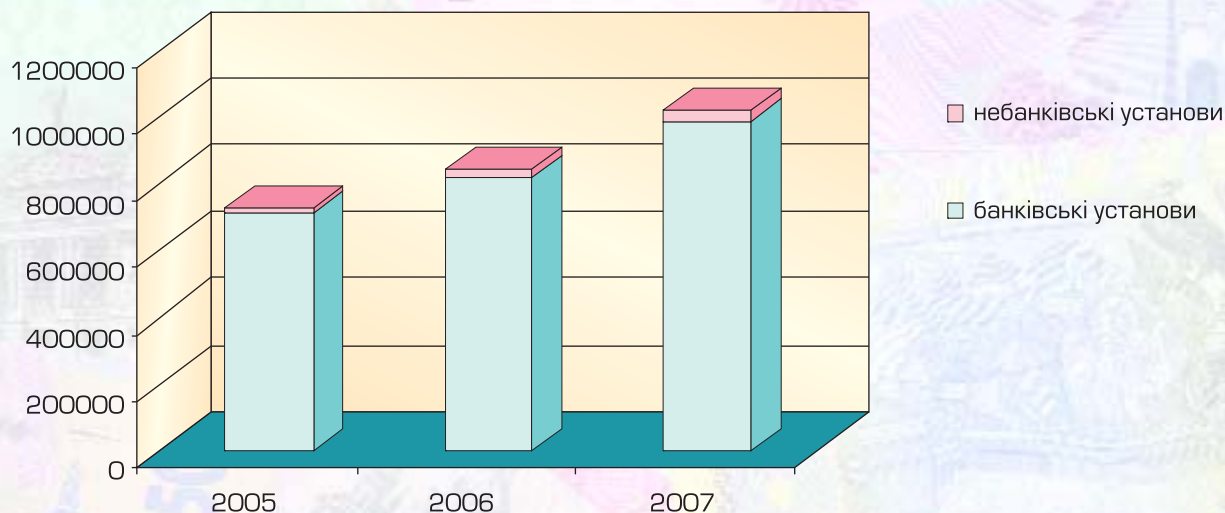
У тому числі від:

- **банківських установ** (в електронному вигляді) – 988 649;
- **небанківських установ:**
 - ♦ в електронному вигляді – 16 720;
 - ♦ на паперових носіях – 17 489.

Схема збору та обробки повідомлень про фінансові операції

Динаміка інформування про фінансові операції банківськими та небанківськими установами в 2005–2007 роках

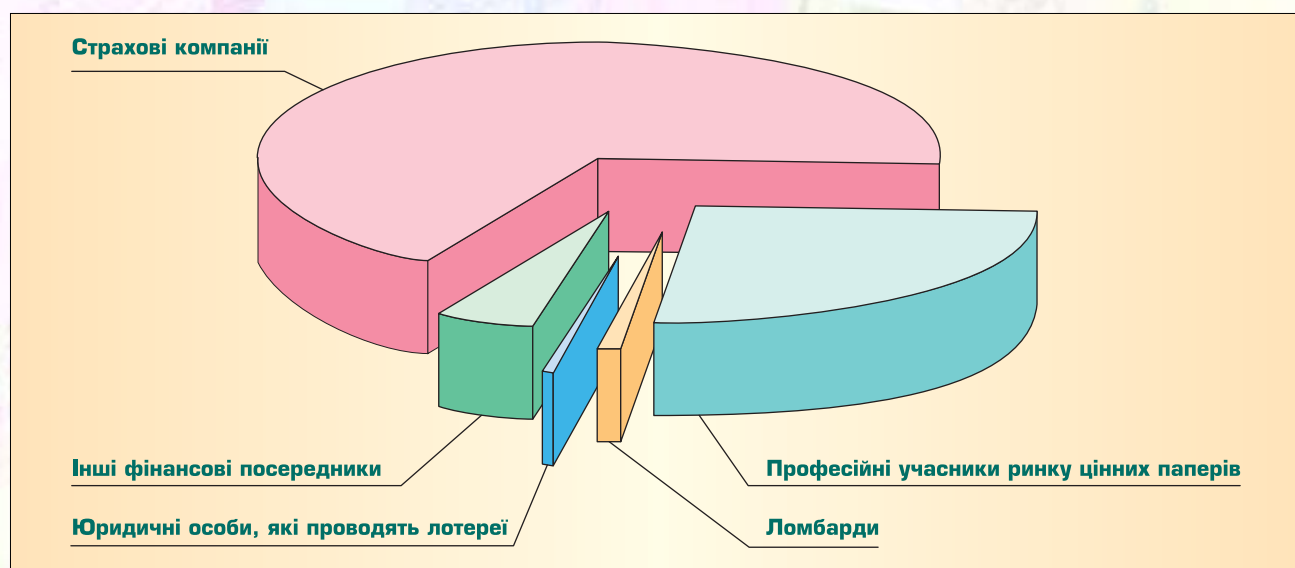

3.2. Динаміка отриманих повідомлень в розрізі суб'єктів первинного фінансового моніторингу

Серед небанківських фінансових посередників найбільш активним у поданні повідомлень є страховий сектор. Питома вага таких повідомлень у небанківському секторі склала 67,9%.

• Страхові компанії	– 23 024
• Професійні учасники ринку цінних паперів	– 8 992
• Ломбарди	– 364
• Юридичні особи, які проводять лотереї	– 224
• Інші фінансові посередники	– 1 581

Питома вага повідомлень за видами суб'єктів небанківського фінансового сектору, які отримані Держфінмоніторингом України у 2007 році

У 2007 році найчастіше надходили повідомлення щодо операцій за участю фізичних та юридичних осіб Великої Британії, Кіпру, Російської Федерації, Британських Віргінських островів, США, Ізраїлю, Німеччини, Киргизстану, Нідерландів та

Туреччини. Фінансові операції, що підлягають фінансовому моніторингу, з резидентами першої "десятки" країн, і лідерів за такими операціями за 2007 рік (у порівнянні з 2004–2006 роками) наведено у таблиці.

Країна реєстрації або громадянство учасника фінансової операції	Кількість повідомлень про фінансові операції			
	2004 рік	2005 рік	2006 рік	2007 рік
Велика Британія	742	1865	2008	3724
Кіпр	320	2548	2493	3624
Російська Федерація	773	1871	1877	2993
Британські Віргінські острови	439	709	697	1261
Сполучені Штати Америки	1553	1409	1243	1033
Ізраїль	164	350	286	801
Німеччина	319	1045	845	781
Киргизстан	17	166	299	271
Нідерланди	76	258	211	265
Туреччина	100	176	176	264

4. Аналітична діяльність

4.1. Процес аналізу інформації

Держфінмоніторинг України, згідно своїх повноважень, здійснює збір та обробку інформації, отриманої від фінансових посередників, щодо фінансових операцій, які підлягають фінансовому моніторингу.

Інформація для аналізу надходить з таких джерел:

- суб'єкти фінансового моніторингу;
- правоохоронні органи;
- регулятори та інші державні органи;
- фінансові розвідки інших країн;
- відкриті джерела (Інтернет, комерційні бази даних).

Обґрунтування щодо підозри у відмиванні коштів Держфінмоніторинг України відображає в узагальнених матеріалах, базуючись не тільки на власних висновках, а й використовуючи документи, що підтверджують інформацію правоохоронних органів та іноземних колег.

Якщо виявлено ознаки можливої легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом або фінансування тероризму, готується узагальнений

матеріал, який виноситься на розгляд Експертної комісії.

У 2007 році взято на облік **1 000 848** повідомлень щодо фінансових операцій. Одне повідомлення може мати одночасно декілька ознак моніторингу.

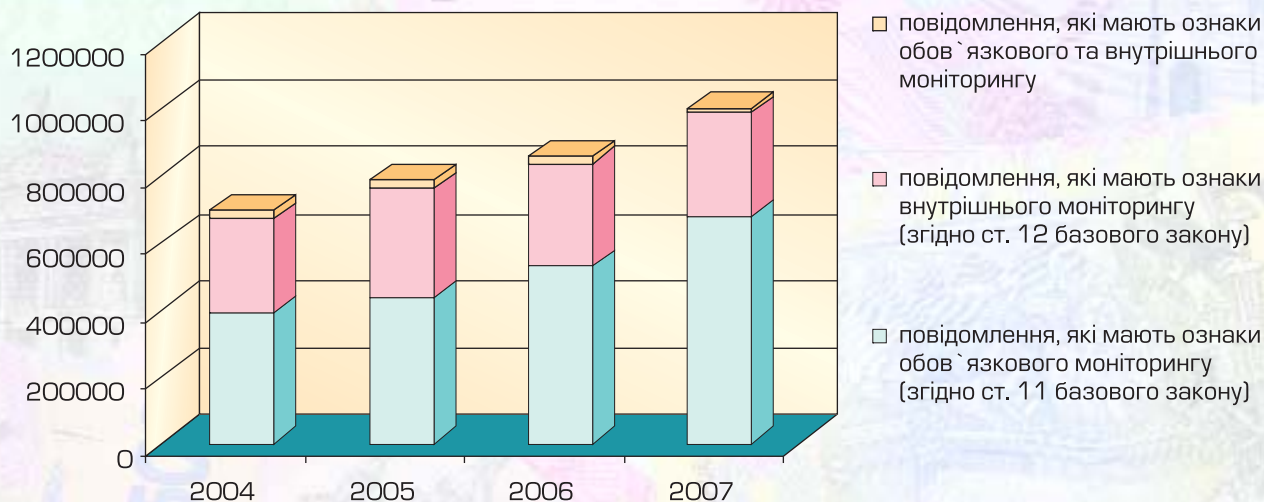
Розподіл повідомлень, що були прийняті на облік у звітному році, в розрізі ознак фінансового моніторингу має такий вигляд:

- з ознаками обов'язкового моніторингу – 67,74%;
- з ознаками внутрішнього моніторингу – 30,87%;
- з ознаками обов'язкового та внутрішнього моніторингу – 1,39%.

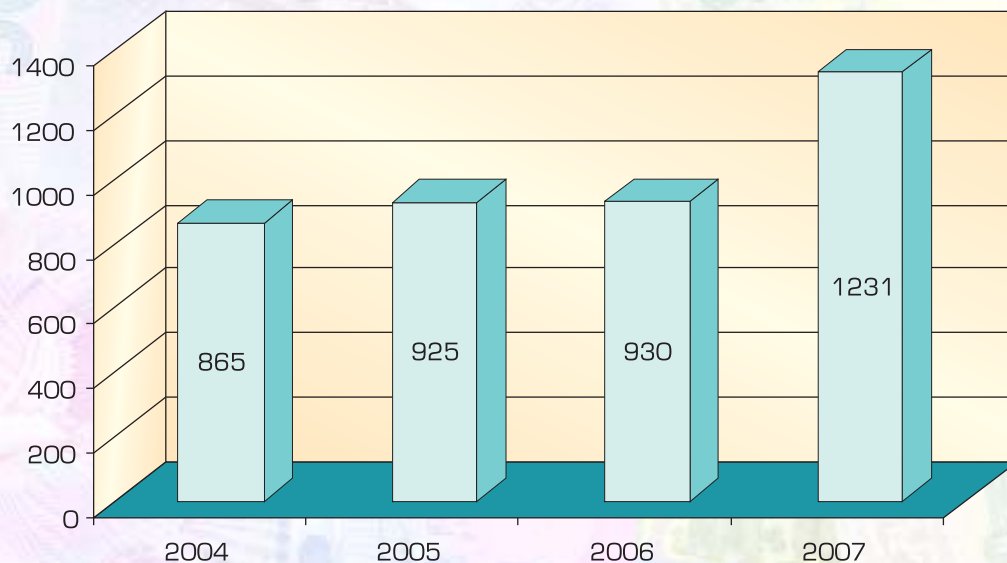
У порівнянні з минулими періодами, в структурі отриманих повідомлень від фінансових посередників спостерігається тенденція до збільшення частки повідомлень з ознаками обов'язкового фінансового моніторингу.

Одночасно зменшується частка повідомлень з ознаками внутрішнього моніторингу, що свідчить про більш детальне вивчення фінансовими посередниками фінансових операцій та про поступове

Динаміка отриманих повідомлень в розрізі ознак фінансового моніторингу в 2004–2007 роках

Динаміка формування досьє в 2004 – 2007 роках

скорочення практики інформування "про всяк випадок".

У 2007 році Держфінмоніторинг працював у стабільному режимі, поступово підвищуючи рівень активного аналізу фінансових операцій та сформованих на їхній базі досьє.

Протягом звітного періоду для активної роботи було **відібрано 194 756** повідомлень, що стали базою для формування **1 331** досьє. Це на **43,1% більше** порівняно із 2006 роком.

4.2. Схеми "відмивання"

Особливістю "відмивання" незаконних доходів є намагання власників незаконних коштів вивезти їх за кордон і спробувати легалізувати через фінансові механізми інших країн, в тому числі через зовнішньоекономічні операції. Часто це значно спрощує процес легалізації "брудних" коштів.

При цьому, як свідчить досвід Держфінмоніторингу України, характерними групами фінансових операцій, які використовуються злочинцями з метою "відмивання", є:

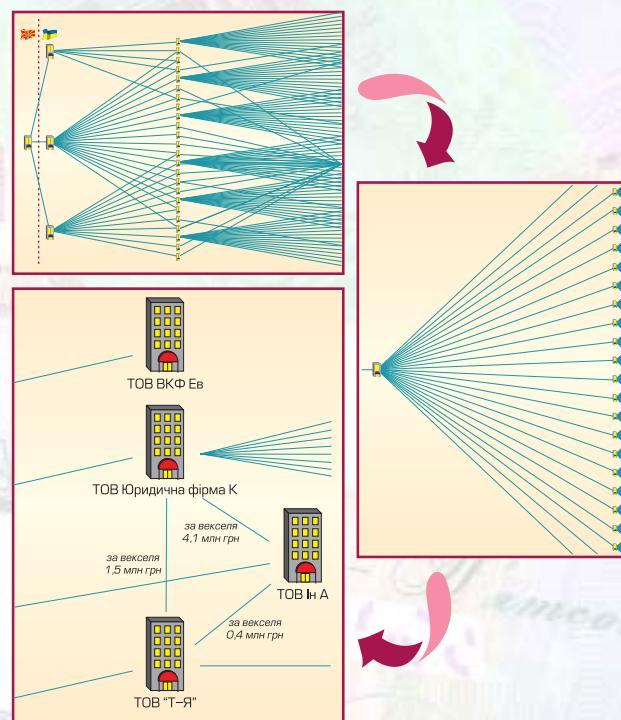
- операції з незаконного виведення коштів за кордон;

- операції з незаконної конвертації коштів у готівку ("конвертаційні центри");

- придбання земельних ділянок за рахунок кредитних коштів;

- псевдоекспорт (вантажно-митні декларації з ознаками підробки, експорт по завищеним цінам або на неіснуючі компанії);

Схема "відмивання" коштів

- операції нерезидентів з цінними паперами.

Найчастіше схеми легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, являють собою складні механізми. Схема може містити сотні суб'єктів та ланцюги тисяч операцій, на перший погляд не пов'язаних між собою. Одночасно в ній може міститися комплекс пов'язаних між собою операцій та прийомів, а саме: операції зі зняттям готівки, з купівлею цінних паперів, розрахунки з нерезидентами з офшорних зон/юрисдикцій, фіктивні зовнішньоекономічні операції та незаконне відшкодування ПДВ з бюджету, фальсифікація документації, використання викрадених паспортів, створення фіктивних фірм тощо.

Приклад 1.

"Схема виведення коштів за кордон"

Група діючих українських підприємств з метою легалізації (відмивання) доходів,

одержаних злочинним шляхом, перераховує кошти транзитним фіктивним підприємствам як оплату за "псевдотовар".

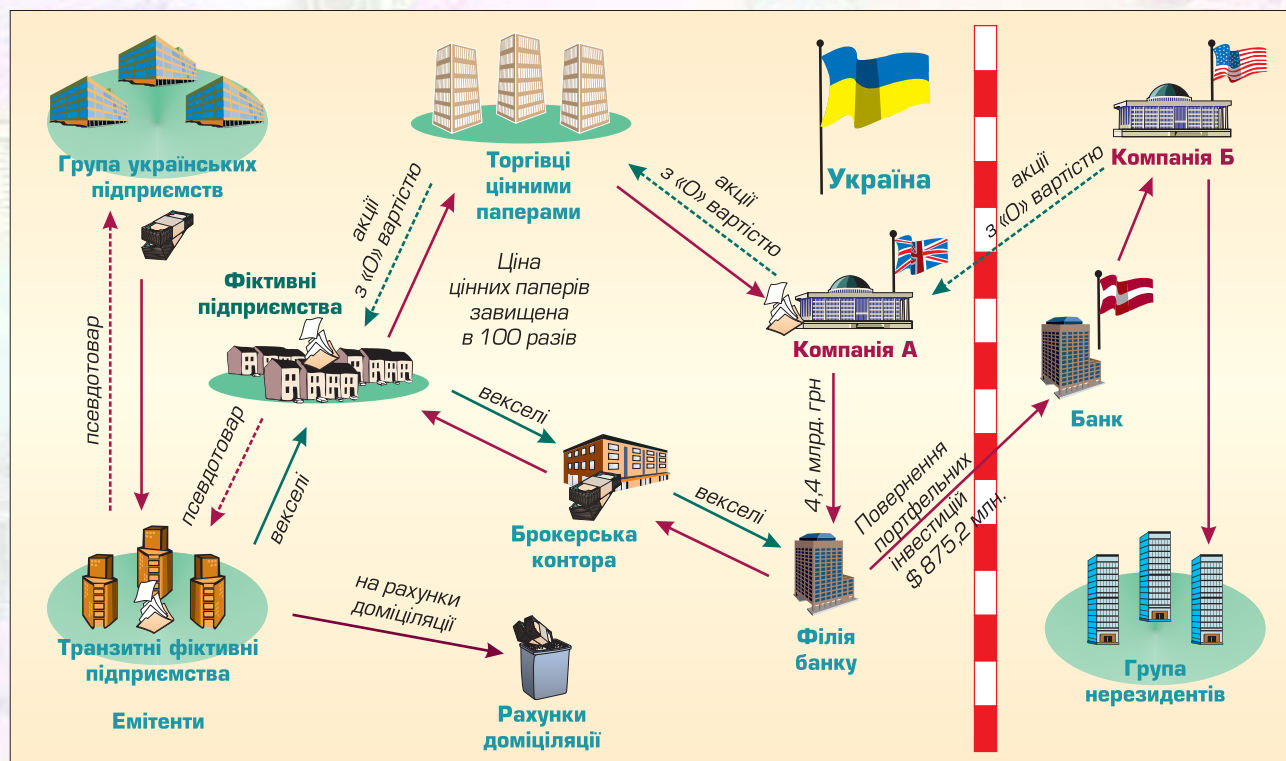
Останні, в свою чергу, емітують векселі, а отримані кошти, з метою забезпечення цих векселів, перераховують на рахунки доміцільності, відкриті в Філії Банку. Самі векселі передаються як оплата за "псевдотовар" групі фіктивних підприємств і наприкінці акумулюються у торговця цінними паперами Брокерська контора.

Брокерська контора розплачується за отримані векселі з групою фіктивних підприємств коштами, що знаходяться на рахунках доміцільності, шляхом пред'явлення Філії Банку зазначених векселів до сплати.

Фіктивні підприємства, в свою чергу, через торговців цінними паперами купують акції, вартість яких практично "0", за завищеною в сотні разів ціною у британської Компанії А. Остання придбала зазначені акції у Компанії Б, зареєстрованої в США.

За результатами роботи цієї схеми

Схема виведення коштів за кордон

Компанія А через Філію Банку на власні рахунки в Латвійському банку вивела коштів за кордон на суму 875 млн. дол. США, що становить 4 млрд. 419 млн. грн., під виглядом повернення портфельних інвестицій.

У подальшому Компанія А вже з Латвійських рахунків перераховує кошти на рахунок Компанії В у тому ж банку. Остання розподілила виведені кошти за напрямками, згідно первинного замовлення, тієї самої групи діючих українських підприємств.

Крім того, слід зазначити, що за даними компетентних служб Великобританії, Компанія А взагалі звітує про відсутність діяльності, а Литовська Республіка надала пояснення представника Компанії А, який засвідчив, що він ніколи не займався інвестиційною діяльністю на території України і ніякого відношення до валютних операцій не має.

Привертає увагу, що обороти від діяльності торговців цінними паперами, задіяних у схемі, складають 12 млрд. грн., а податків сплачено всього 141 тис. грн.

Податковими органами було порушено кримінальну справу, ведеться слідство. В ході оперативних дій проведено обшуки приміщень як банківських установ, так і підприємств, задіяних у цій схемі. Під час цих обшуків вилучено документи та предмети, що слугували знаряддям скоєння злочину. Як результат – на рахунках заарештовано майже 9 млн. грн.

Приклад 2.

Операції "конвертаційного" центру в одній із областей України

Відповідно до ст. 13 Закону України "Про запобігання та протидію легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом" Державним комітетом фінансового моніторингу України були підготовлені та направлені узагальнені матеріали для перевірки до Державної податкової адміністрації у Дніпропетровській області.

За результатами відпрацювання цих матеріалів ДПА та прокуратурою Дніпропетровської області в межах кримінальної справи, порушеної за ознаками злочинів, передбачених статтями 209 ч. 3 (легалізація (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом), 222 ч. 2 (шахрайство з фінансовими ресурсами) та 364 ч. 2 (зловживання владою або службовим становищем) КК України, на початку березня 2007 року було ліквідовано злочинну діяльність "конвертаційного" центру.

Під час документування було встановлено, що підприємства-клієнти "конвертаційного" центру перераховували безготівкові кошти по безтоварних угодах на рахунки "буферних" та "фіктивних" підприємств.

У подальшому зняття готівки здійснювалось за допомогою чекових книжок з рахунків приватних підприємств. Слід зазначити, що обіг конвертованих грошових коштів складав близько 1 млн. грн. на день.

Отримання готівки здійснювалось за складною схемою з використанням декількох автомобілів, водії яких приховано прикривали особу, яка отримувала готівку в банку. В той же час задіяні особи постійно перевіряли наявність спостереження зі сторони правоохоронних органів. Всі учасники злочинної групи щомісячно змінювали не тільки номери телефонів, але й самі апарати. На випадок силового зіткнення злочинці постійно носили з собою вогнепальну зброю та зброю травматичної дії.

Під час затримання організатора "конвертаційного" центру та проведення особистого обшуку виявлено та вилучено вогнепальну зброю: карабін "Сайга" з набоями бойових патронів та пістолет травматичної дії, які він намагався використати.

Водночас із затриманням проведено

Операції "конвертаційного" центру в одній із областей України

обшуки за адресами розташування "конвертаційного" центру та домашніми адресами його учасників. Під час проведення обшуків вилучено печатки "буферних", "фіктивних" підприємств та приватних підприємців, які використовувались у схемах незаконної конвертації грошових коштів. Також було вилучено факсиміле підписів посадових осіб підприємств та підприємців, кулемет та 74 бойові патрони, 6 одиниць зброї травматичної дії, а також шість чекових книжок, чотири флеш-карти зі схемами незаконного переведення безготівкових коштів у готівку, 35 копій паспортів підставних осіб, задіяних у злочинних схемах.

З метою попередження виведення з легального обігу коштів у значних розмірах, що задіяні у злочинній схемі, накладено арешт на рахунки підприємств, що використовувались у схемах незаконного конвертування, де заблоковано 1 млн. 500 тис. грн.

Організатора затримано. Проводиться криміналістична експертиза вилученої зброї

та подальший збір матеріалів. Слідство триває.

Приклад 3.

Операції з купівлі землі через підставних осіб

Райдержадміністрацією було виділено 90 га землі на створення садівницьких товариств, членами яких стали близько 500 студентів. Як з'ясувалося у подальшому, зазначені студенти були підставними власниками земельних ділянок.

Далі, за фіктивними договорами купівлі-продажу права власності на земельні ділянки від студентів через ряд фізичних осіб переходять до 4-х фізичних осіб.

Останні, в свою чергу, продають земельні ділянки ТОВ "РК" за 38,2 млн. дол. США, а отримані кошти вносять на депозитні рахунки і використовують у приватних цілях на придбання рухомого та нерухомого майна.

У ході розслідування було встановлено, що ТОВ "РК" отримало кредит у розмірі

Купівля землі через підставних осіб

42,4 млн. дол. США на будівлю котеджного містечка, а зміни цільового призначення землі не відбулося на жодному з проведених етапів операцій. Поручителем за надання кредиту перед банком виступала фізична особа – нерезидент України.

Слід зазначити, що відповідно до законодавства України, у випадку несвоєчасності або неможливості повернення кредиту, майно (у даному випадку придбані землі) може перейти у власність нерезидента.

У той же час, нерезиденти не мають права бути власниками землі в Україні. Таким чином, створюються умови для незаконного привласнення землі в Україні конкретним нерезидентом та утворюється законодавча "стежка", що направлена в обхід прямих норм законодавства щодо заборони на власність землі нерезидентами.

Узагальнені матеріали було передано до Служби безпеки України. На даний час заведено контррозвідувальну справу, в рамках якої здійснюється перевірка.

Приклад 4.

Виведення коштів через Україну транзитом

Держфінмоніторингом України було проведено аналіз фінансових операцій, що відбувалися за участю новоствореної компанії А-резидента України, засновником якої є 18-річна особа.

У ході розслідування було встановлено, що компанія укладала контракти з компаніями-нерезидентами, рахунки яких відкриті в російських банках, на постачання товару. Зазначені компанії-нерезиденти переказували російські рублі на користь компанії А.

У подальшому російські рублі конвертувалися в долари США та переказувалися на користь інших компаній-нерезидентів, рахунки яких було відкрито в банках країн Прибалтики, Кіпру, Швейцарії (також на постачання товару).

Під час аналізу банківських документів виявилось, що товар увесь час знаходився у Казахстані і не переміщувався.

У ході співпраці з підрозділом фінансової розвідки Росії було встановлено, що кошти на користь компаній-нерезидентів, рахунки яких було відкрито в російських банках, переказували компанії-резиденти Росії, створені як акумулятори "тіньових" коштів.

Також підрозділ фінансової розвідки Росії повідомив, що у деяких із зазначених російських банків було відкликано ліцензію на проведення банківської діяльності у зв'язку з порушенням вимог, передбачених Федеральним Законом "О противодействии легализации (отмывании) доходов, полученных преступным путём".

Під час розслідування були виявлені ще 6 новостворених компаній-резидентів України, рахунки яких було відкрито в тому самому банку, що у компанії А, і які діяли за тією самою фінансовою схемою, що і компанія А.

Загалом у даній фінансовій схемі було задіяно більше 70 компаній-нерезидентів, що зареєстровані в різних країнах світу.

Таким чином, через Україну транзитом менше ніж за 9 місяців пройшло 3 819,7 млн. грн.

За матеріалами, переданими до правоохоронних органів України, було порушено кримінальну справу, а судом прийнято рішення про блокування коштів на рахунку.

4.3. Типології

Держфінмоніторинг України бере активну участь в міжнародних типологічних дослідженнях (в рамках ЄАГ та MONEYVAL). Зокрема, типологічні дослідження ЄАГ в поточному році проводились за двома напрямками, одним з яких керував представник Держфінмоніторингу України. Крім того, в рамках MONEYVAL проводились типологічні дослідження за двома напрямками, один з яких також очолював представник Держфінмоніторингу України.

У типологіях наведені приклади реальних справ, пов'язаних із легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом. Найчастіше це механізми, які містять складні, заплутані, багатоланцюгові операції.

Виведення коштів через Україну транзитом

5. Узагальнені матеріали

5.1. Розгляд правоохоронними органами узагальнених матеріалів

Порядок надання Держфінмоніторингом України узагальнених матеріалів щодо підозрілих фінансових операцій та отримання інформації про їх опрацювання врегульовано спільними наказами Держфінмоніторингу України з правоохоронними органами.

Усі матеріали передаються до правоохоронних органів за умови попереднього розгляду та схвалення на Експертній комісії з розгляду узагальнених матеріалів, що направляються правоохоронним органам. Членами цієї комісії є представники всіх правоохоронних органів.

Водночас, Держфінмоніторингом України щоквартально проводиться звірка з правоохоронними органами даних щодо стану розгляду узагальнених матеріалів, за результатами якої складаються акти звірок.

Облік узагальнених матеріалів та стану їх розгляду здійснюється шляхом ведення електронної Контрольної картки обліку проходження узагальнених матеріалів. Узагальнені матеріали направляються до правоохоронних органів в паперовому та електронному вигляді.

За 2007 рік Держфінмоніторингом України до правоохоронних органів направлено **520** узагальнених матеріалів. Це на **16,6% більше** у порівнянні з аналогічним періодом 2006 року. Вказані узагальнені матеріали були підготовлені на основі **264 688** повідомлень щодо фінансових операцій, які підлягають фінансовому моніторингу, що на **27,3% більше** у порівнянні з аналогічним періодом 2006 року.

З них направлено до:

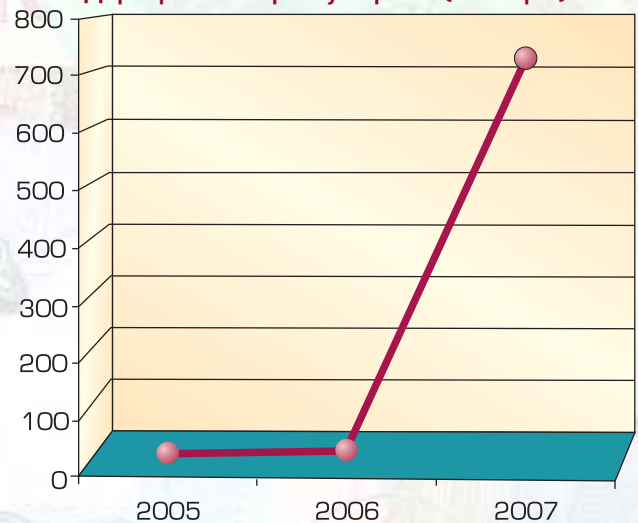
- Генеральної прокуратури України (ГПУ) – **47**;
- Державної податкової адміністрації України (ДПА) – **169**;
- Міністерства внутрішніх справ України (МВС) – **145**;
- Служби безпеки України (СБУ) – **159**.

Сума можливої легалізації – **53,3 млрд. грн.** Це на **12,0% більше** у порівнянні з аналогічним періодом 2006 року.

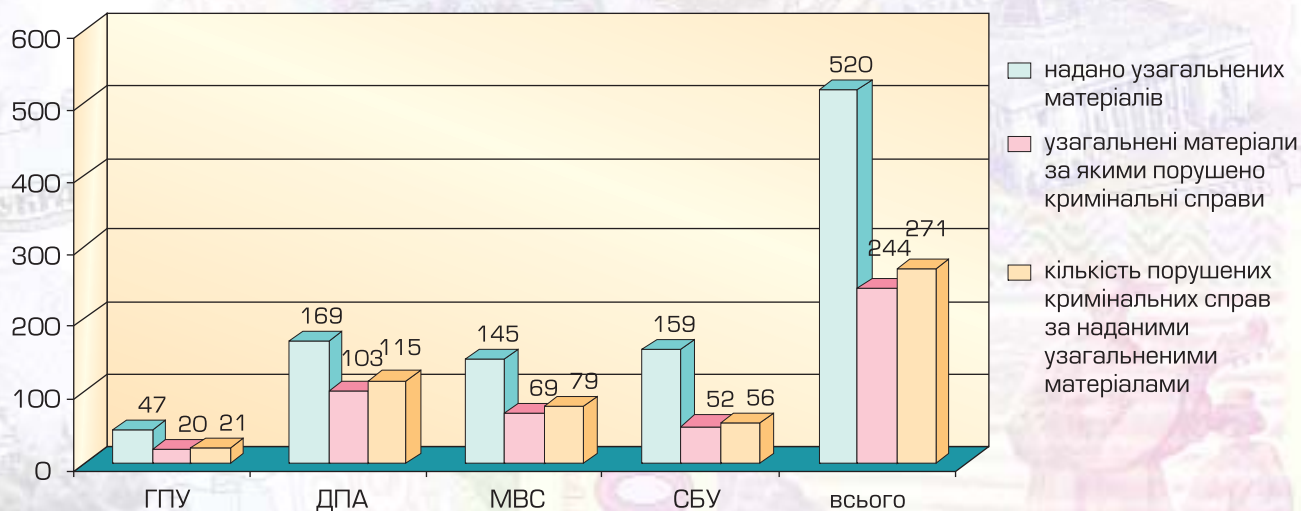
За 2007 рік за результатами проведеного аналізу Держфінмоніторингом України було підготовлено та передано до правоохоронних органів України узагальнені матеріали щодо підозрілих фінансових операцій, пов'язаних з перерахуванням коштів за кордон на суму **17,37 млрд. грн.**

Крім того, було передано до правоохоронних органів **197** узагальнених матеріалів, фінансові операції в яких пов'язані зі зняттям готівки на загальну суму **17,38 млрд. грн.**

Накладено арешт (вилучено) майна правоохоронними органами протягом 2005 – 2007 років за матеріалами Держфінмоніторингу України (млн. грн.)

Розгляд узагальнених матеріалів правоохоронними органами за 2007 рік

Відповідно до інформації правоохоронних органів, що надійшла у 2007 році, у результаті розслідування кримінальних справ, накладено арешт на загальну суму **24,7 млн. грн.**, з них на грошові кошти на рахунках на суму **14,6 млн. грн.** та вилучено майна на суму **695,8 млн. грн.**, з них грошових коштів на загальну суму **3,22 млн. грн.**

За 2007 рік загальні, місцеві та апеляційні суди України розглянули **234** кримінальні справи за ст. 209 КК України та винесли **211 вироків**.

За результатами перевірки **244** матеріалів, правоохоронними органами розслідується **271** кримінальна справа, з яких **40** направлено до суду. Інші кримінальні справи знаходяться на стадії розслідування.

Розгляд правоохоронними органами узагальнених матеріалів (УМ) у 2003–2007 роках

Показник	2007 рік					всього за 2003–2007 роки				
	ГПУ	ДПА	МВС	СБУ	всього	ГПУ	ДПА	МВС	СБУ	всього
Передано УМ	47	169	145	159	520	171	407	413	478	1469
УМ, за якими порушено кримінальні справи (або використано при порушенні)	20	103	69	52	244	98	213	160	130	601
УМ, за якими відмовлено в порушенні кримінальних справ на підставі статті 6 Кримінально-процесуального кодексу України	6	43	37	19	105	24	81	88	29	222
Кількість порушених кримінальних справ за наданими УМ (або в яких використовуються УМ)	21	115	79	56	271	86	221	170	119	596
Направлено до суду кримінальних справ	2	20	11	7	40	6	28	19	7	60
• з них розглянуто судами та винесено вирок	0	10	4	11	25	2	11	4	11	28

5.2. Приклади вироків суду

Держфінмоніторингом України в ході проведеного аналізу фінансових операцій юридичних та фізичних осіб з метою виявлення можливих схем легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, виявлено наступну схему.

Основою схеми було підприємство П., яке було створене за винагороду громадянином України, паном Р. Підприємство П. здійснювало фінансові операції, пов'язані з:

- перерахуванням безготівкових коштів на рахунки фізичних осіб загальною сумою 10,91 млн. грн.;
- перерахуванням безготівкових коштів на карткові рахунки фізичних осіб загальною сумою 7,61 млн. грн.;
- зняттям фізичними особами готівкових коштів з рахунку підприємства П. під позики працівникам на загальну суму 99,28 млн. грн.

У складі узагальнених матеріалів правоохоронним органам передано інформацію щодо 291 фінансової операції.

Сума коштів, яка підозрювалась в легалізації, склала **117,8 млн. грн.**

Узагальнені матеріали Держфінмоніторингом України були долучені до закритої кримінальної справи, провадження по якій було поновлено після їх отримання. У подальшому кримінальну справу було розглянуто на відкритому судовому засіданні за обвинуваченням громадянина Р. у вчиненні злочину, передбаченого ст. 205 ч. 2 КК України.

За вироком суду громадянина Р. визнано винним у пособництві в створенні суб'єкту фіктивної підприємницької діяльності, діяльність якого спричинила значні матеріальні збитки державі, та засуджено за ст. 27 ч. 5 та ст. 205 ч. 2 КК України до трьох років позбавлення волі.

Також, Держфінмоніторингом України було виявлено схему діяльності підприємств "С", "Х", та "М", які були створені та управлялись однією фізичною особою – громадянином "К".

Підприємства здійснювали фінансові операції, пов'язані з:

- сплатою або передплатою за сільськогосподарську продукцію;
- поповненням карткових рахунків фізичними особами;
- поверненням кредиторської заборгованості.

Підозри виникли щодо можливості проведення "конвертації" грошових коштів. Сума коштів, яка підозрювалась в легалізації склала **51 млн. грн.**

Узагальнені матеріали Держфінмоніторингом України були приєднані до матеріалів кримінальної справи за обвинуваченням громадян "Л", "К", "В" та "П" за скоєння злочинів, передбачених ст. 112, ст. 366, ст. 209 КК України.

За результатами розслідування у 2006 році справа була направлена до суду. За вироком суду, винесеним у червні 2007 року:

- громадян "Л" та "К" було визнано винними в скоєнні злочинів та засуджено до восьми років позбавлення волі з позбавленням права займатися підприємницькою діяльністю на два роки, з конфіскацією майна.
- громадян "В" та "П" визнано винними в скоєнні злочинів та засуджено до п'яти років позбавлення волі. Їх було звільнено від відбування назначеного судом покарання з випробувальним терміном на три роки, з подальшим позбавленням права займатися підприємницькою діяльністю на два роки.

6. Розвиток інформаційних систем

6.1. Розвиток Єдиної інформаційної системи фінансового моніторингу (ЄІС ФМ)

Навесні 2003 року Держфінмоніторинг України згідно статті 13 Закону України "Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом" розпочав створення єдиної державної інформаційної системи у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів і фінансування тероризму (ЄДІС).

Першим етапом цієї роботи стало створення Інформаційно-аналітичної системи Держфінмоніторингу України (далі ІАС). ІАС забезпечили з 12 червня 2003 року (з набиранням чинності базового Закону) автоматизацію діяльності Держфінмоніторингу України зі збору, обробки та аналізу інформації. Структура ІАС – це три відокремлені підсистеми, які реалізують базові функції по збору та аналітичній обробці повідомлень щодо фінансових операцій:

- аналітичний сегмент (проведення аналізу інформації щодо фінансових операцій, що стали об'єктом фінансового моніторингу);

- загальний сегмент (проведення збору та обробки інформації щодо фінансових операцій, що стали об'єктом фінансового моніторингу, а також інформації про фінансових посередників, іншої службової інформації з обмеженим доступом);

- Інтернет сегмент (взаємодія з – небанківськими установами, з підрозділами фінансової розвідки; надання методологічної допомоги фінансовим посередникам та висвітлення діяльності Держфінмоніторингу України).

Другий етап роботи – створення Єдиної державної інформаційної системи у сфері

запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів і фінансуванню тероризму (ЄІС ФМ) відповідно до Указу Президента України "Про заходи щодо розвитку системи протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, і фінансуванню тероризму" від 22.07.2003 року № 740/2003 та постанови Кабінету Міністрів України "Про Єдину державну інформаційну систему у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, і фінансуванню тероризму" від 10.12.2003 р. № 1896. ЄІС ФМ побудована як міжвідомча система, що вирішує питання інформаційної підтримки прийняття рішень та взаємодії центральних органів державної влади.

6.2. Створення захищеної мультисервісної автоматизованої корпоративної системи

Структурно-функціональний аналіз автоматизованих систем ІАС та ЄІС ФМ показав необхідність створення захищених інформаційних технологій взаємодії з регіональними підрозділами.

З 2005 року розпочато трансформацію автоматизованих систем Держфінмоніторингу України (ІАС та ЄІС ФМ) у напрямку їх об'єднання та спеціалізації виконуваним функціям, зокрема виділення двох підсистем ЄІС ФМ та ФІННЕТ (Захищена мультисервісна автоматизована корпоративна система Держфінмоніторингу України).

Захищена мультисервісна автоматизована корпоративна система Держфінмоніторингу України передбачає розширення інформаційної взаємодії структурних підрозділів Держфінмоніторингу України шляхом інтеграції і розвитку діючих та створення нових

програмно-апаратних засобів, систем комунікації, а також модернізації аналітичного, інформаційного, програмного та іншого забезпечення всіх ланок ФІННЕТ на єдиному методологічному підґрунті.

Єдина інформаційна система фінансового моніторингу (ЄІС ФМ)

Відповідно до розпорядження Кабінету Міністрів України від 1 березня 2007 року № 83-р була створена Державна комісія з прийняття у промислову експлуатацію Єдиної державної інформаційної системи. В промислову експлуатацію Єдину інформаційну систему у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, і фінансуванню тероризму комісія ввела 14 березня 2007 року.

До складу ЄІС ФМ входять:

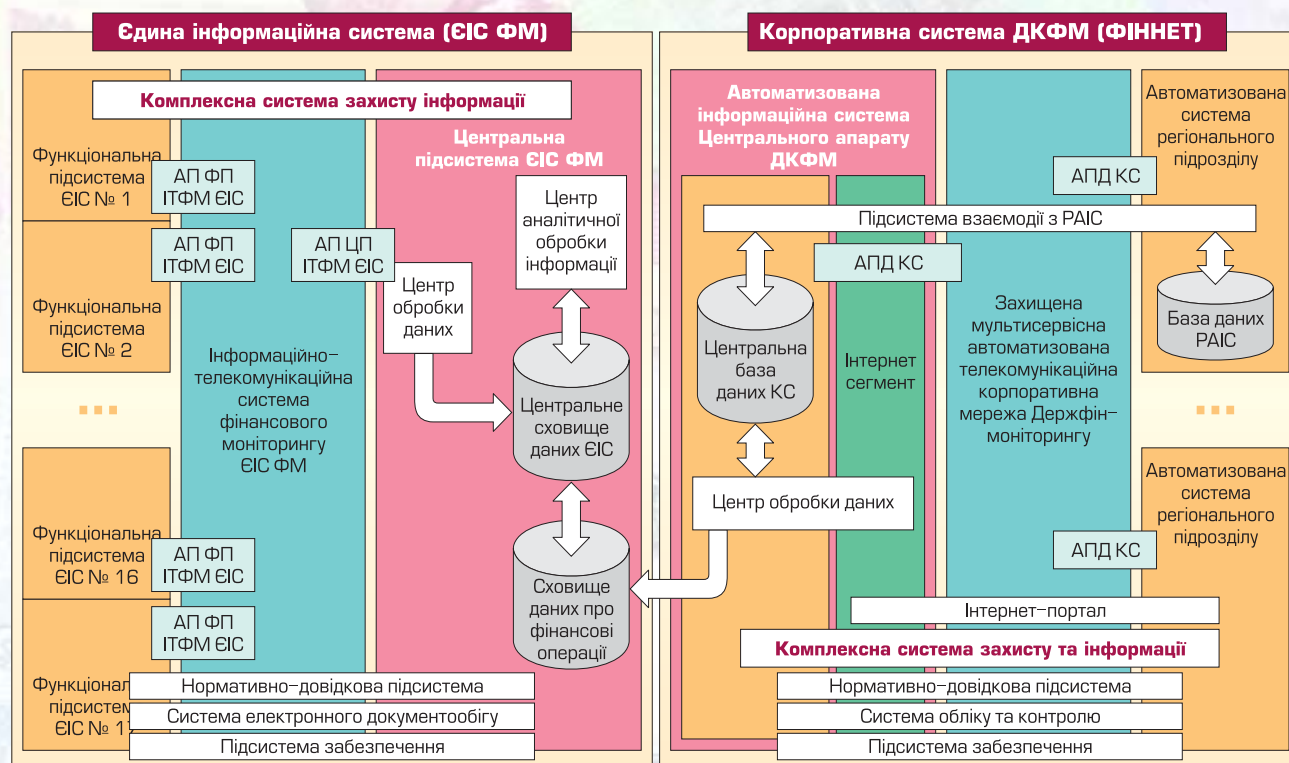
- центральна підсистема;
- Інформаційно-телекомунікаційна система фінансового моніторингу;

- підсистема забезпечення;
- функціональні підсистеми.

До функціональних підсистем відносяться:

- підсистеми Міністерства внутрішніх справ України,
- підсистеми Міністерства економіки України,
- підсистеми Державної податкової адміністрації України,
- підсистеми Державної митної служби України,
- підсистеми Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України,
- підсистеми Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку України,
- підсистеми Головного контрольно-ревізійному управління України,
- підсистеми Служби безпеки України,
- підсистеми Фонду державного майна України,
- підсистеми Державного комітету статистики України.

Загальна інформаційна модель взаємодії Корпоративної системи ФІННЕТ та ЄІС ФМ

Укладено угоди про обмін інформацією та її захист в Єдиній інформаційній системі між Державним комітетом фінансового моніторингу України та Державною митною службою України, Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку України, Головним контрольно-ревізійним управлінням України, Фондом державного майна України, Державним комітетом статистики України, Міністерством економіки України.

З початку промислової експлуатації ЄІС ФМ до функціональних підсистем суб'єктів цієї системи направлено та оброблено більш

3 млн. регламентних запитів щодо отримання додаткової інформації про осіб-учасників фінансових операції, що підлягають моніторингу, або об'єктів таких операцій.

Корпоративна система ФІННЕТ

У 2007 році продовжено розгортання Захищеної мультисервісної автоматизованої корпоративної системи Держфінмоніторингу

України ФІННЕТТ. Кількість регіональних відділів, підключених до ФІННЕТ, збільшено до 18. Інші регіональні відділи підключені за тимчасовою схемою і будуть переведені на основну схему після постачання обладнання та програмного забезпечення в рамках Проекту з питань протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму в Україні (MOLI-UA-2).

Кожний з 18 регіональних відділів отримав доступ до системи електронного документообігу, мережі Інтернет, внутрішньої електронної пошти, інформаційних ресурсів Держфінмоніторингу України щодо суб'єктів первинного фінансового моніторингу та результатів подання і обробки повідомлень стосовно фінансових операцій, які підлягають фінансовому моніторингу.

З 2007 року розпочато державну експертизу комплексної системи захисту інформації (КСЗІ) ФІННЕТ у складі семи регіональних вузлів доступу РАІС першої черги, КСЗІ ФІННЕТ-М центрального вузла доступу та КСЗІ Інтернет сегменту ФІННЕТ.

Структура ЄІС ФМ

7. Регіональні підрозділи

7.1. Створення регіональної мережі Держфінмоніторингу України

Протягом 2007 року завершено створення регіональних відділів Держфінмоніторингу України. Регіональні відділи Держфінмоніторингу України функціонують у 25 регіонах: АР Крим, Вінницькій, Волинській, Дніпропетровській, Донецькій, Житомирській, Закарпатській, Запорізькій, Івано-Франківській, Кіровоградській, Київській, Львівській, Луганській, Миколаївській, Одеській, Полтавській, Рівненській, Сумській, Тернопільській, Харківській, Херсонській, Хмельницькій, Черкаській, Чернівецькій і Чернігівській областях.

Основними напрямками діяльності регіональних відділів Держфінмоніторингу України є:

- супроводження направлених Держфінмоніторингом України до правоохоронних органів узагальнених матеріалів;
- формування реєстрів фінансових посередників у регіоні;
- налагодження на регіональному рівні взаємодії, інформаційного обміну та координації діяльності регіональних підрозділів органів влади у сфері протидії відмиванню коштів та боротьби з фінансуванням тероризму;
- координація та методичне забезпечення діяльності суб'єктів фінансового моніторингу у регіоні.

7.2. Результати роботи регіональних підрозділів

У 2007 році регіональними відділами Держфінмоніторингу України :

- сформовано та постійно

Зустріч представника Міжнародного валютного фонду Джузеппе Ломбардо, Заступника Голови Держфінмоніторингу України Ярослава Янушевича з Головою Львівської облдержадміністрації Петром Олійником в рамках заходів по оцінці діяльності роботи регіональних підрозділів фінмоніторингу України

поновлюються реєстри діючих фінансових посередників та їх відокремлених підрозділів у регіоні;

- складено і направлено до суду 51 протокол про вчинення особами фінансових посередників, відповідальними за здійснення фінансового моніторингу адміністративних правопорушень, пов'язаних із неподанням або несвоєчасним поданням Держфінмоніторингу України повідомлень про фінансові операції, які підлягають фінансовому моніторингу;

- на місцевому рівні укладено 210 угод про співробітництво, взаємодію та інформаційний обмін з територіальними правоохоронними та іншими державними органами, підписано 19 протоколів про співробітництво та інформаційний обмін;

- у рамках налагодження взаємодії, супроводження узагальнених матеріалів проводяться робочі зустрічі з керівництвом правоохоронних та інших державних органів, територіальних органів регулювання і нагляду;

- з метою координації дій суб'єктів

фінансового моніторингу регіональними відділами Держфінмоніторингу України організовано і проведено в регіонах 36 семінарів і 36 "круглих столів" для фахівців у сфері фінансового моніторингу.

7.2.1. Взаємодія з суб'єктами первинного фінансового моніторингу (СПФМ)

Взаємодія регіональних відділів Держфінмоніторингу України з фінансовими посередниками на регіональному рівні у 2007 році проводилась за такими напрямками:

- анкетування фінансових посередників;
- визначення проблемних питань, що виникають на місцях з метою оперативного їх вирішення методологічним шляхом;
- формування реєстру фінансових посередників;
- надання методичної допомоги шляхом надання консультацій та письмових роз'яснень;
- проведення навчальних регіональних семінарів.

У рамках цієї роботи протягом звітного періоду фахівцями Держфінмоніторингу України із залученням регіональних відділів проведено 28 регіональних семінарів (у містах:

Семінар у Чернівцях

Івано-Франківську, Сімферополі, Луцьку, Житомирі, Ужгороді, Запоріжжі, Полтаві, Чернівцях, Черкасах, Львові, Луганську, Миколаєві, Одесі, Тернополі, Херсоні, Хмельницьку, Чернігові). В зазначених освітніх заходах прийняло участь близько 1 600 представників фінансових посередників, державних і правоохоронних органів.

У 2007 році регіональними відділами надано фінпосередникам та їх відокремленим структурним підрозділам 5 752 роз'яснення (консультації) чинного законодавства з питань протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом та організації первинного фінансового моніторингу.

Семінар у Львові

Семінар у Черкасах

7.2.2. Взаємодія з регіональними підрозділами державних органів

Регіональними відділами Держфінмоніторингу України у 2007 році:

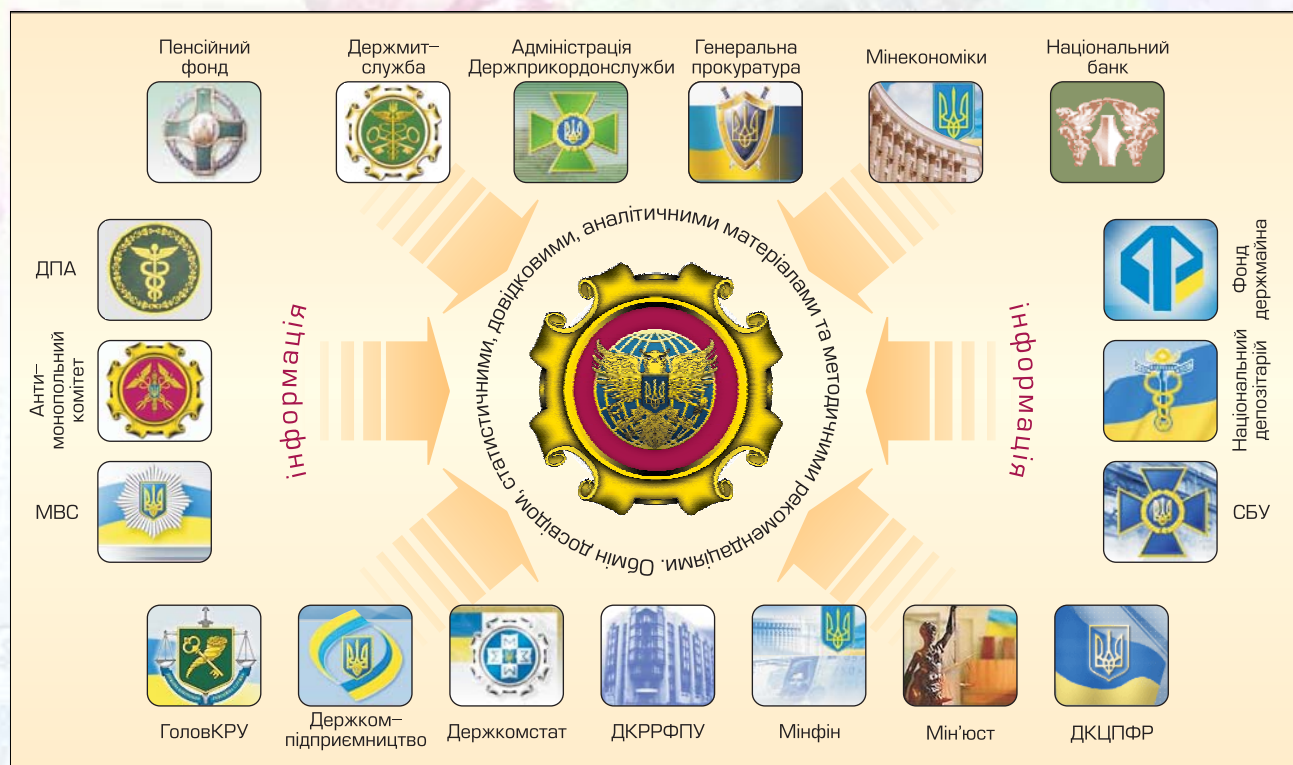
- з метою налагодження ефективної співпраці укладено на регіональному рівні:
 - 54 угоди та 15 протоколів про співробітництво, взаємодію та інформаційний обмін з правоохоронними органами;
 - 117 угод і 2 протоколи – з іншими органами державної виконавчої влади;
 - 20 угод і 1 протокол – з держрегуляторами;
 - 15 угод – з органами митної служби;
 - 4 угоди і 1 протокол – з органами прикордонної служби;
 - 24 угоди – з іншими органами;
- проведено:
 - 2000 робочих зустрічей з представниками правоохоронних органів; 595 – з органами державної виконавчої влади;
 - 253 – з держрегуляторами;

- 72 – з органами митної та
- 28 – прикордонної служб;
- розглянуто та надано відповіді на:
 - 144 запити (звернення) правоохоронних органів;
 - 142 – інших органів;
- надано територіальним правоохоронним органам 804 роз'яснення (консультації) чинного законодавства з питань протидії відмиванню коштів та боротьби з фінансуванням тероризму, 338 – іншим органам.

7.2.2.1. Взаємодія з регіональними підрозділами правоохоронних органів

Регіональними підрозділами правоохоронних органів розглядається 1072 узагальнених матеріали – майже 72,9% із загальної кількості направлених матеріалів. Найбільше УМ знаходиться в правоохоронних органах:

Взаємодія з державними органами

м. Києва – 234;
Луганської області – 104;
Донецької області – 96;

Дніпропетровської області – 93;
Одеської області – 66.

Розгляд узагальнених матеріалів, переданих Держфінмоніторингом України до правоохоронних органів у 2007 році

Розгляд	ГПУ	ДПАУ	МВС	СБУ	Всього
територіальні підрозділи	148	363	319	242	1072
центральный апарат	23	44	94	236	397
Всього:	171	169	145	159	1469

Узагальнені матеріали, передані Держфінмоніторингом України до правоохоронних органів, які розглядаються територіальними підрозділами правоохоронних органів, станом на 01.01.2008

Назва регіону	ГПУ	ДПАУ	МВС	СБУ	Всього
АР Крим та м. Севастополь	1	11	11	10	33
Вінницька	1	5	2	7	15
Волинська	1	5	1	8	15
Дніпропетровська	14	45	17	17	93
Донецька	40	19	28	9	96
Житомирська	2	11	13	3	29
Закарпатська	2	4	2	3	11
Запорізька	9	11	7	12	39
Івано-Франківська	3	3	3	3	12
Київська	6	15	13	7	41
Кіровоградська	0	9	11	1	21
Луганська	10	49	29	16	104
Львівська	4	7	16	12	39
Миколаївська	4	24	19	10	57
Одеська	9	19	20	18	66
Полтавська	3	6	9	2	20
Рівненська	1	6	1	7	15
Сумська	2	3	4	0	9
Тернопільська	1	2	1	6	10
Харківська	4	11	10	13	38
Херсонська	2	2	2	3	9
Хмельницька	0	7	5	5	17
Черкаська	2	8	3	6	19
Чернівецька	0	3	3	9	15
Чернігівська	0	4	7	4	15
м. Київ	27	74	82	51	234
Разом	148	363	319	242	1072

Розділ 1

Розділ 2

Розділ 3

Розділ 4

Розділ 5

Розділ 6

Розділ 7

Розділ 8

Розділ 9

Розділ 10

Розділ 11

8. Міжвідомча взаємодія

8.1. Взаємодія з регуляторами та іншими державними органами

Держфінмоніторинг України у поточному році забезпечив координацію роботи державних органів щодо виконання Плану заходів з протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, і фінансуванню тероризму на 2007 рік, яким визначено конкретні механізми реалізації Концепції розвитку системи запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, і фінансуванню тероризму на 2005–2010 роки.

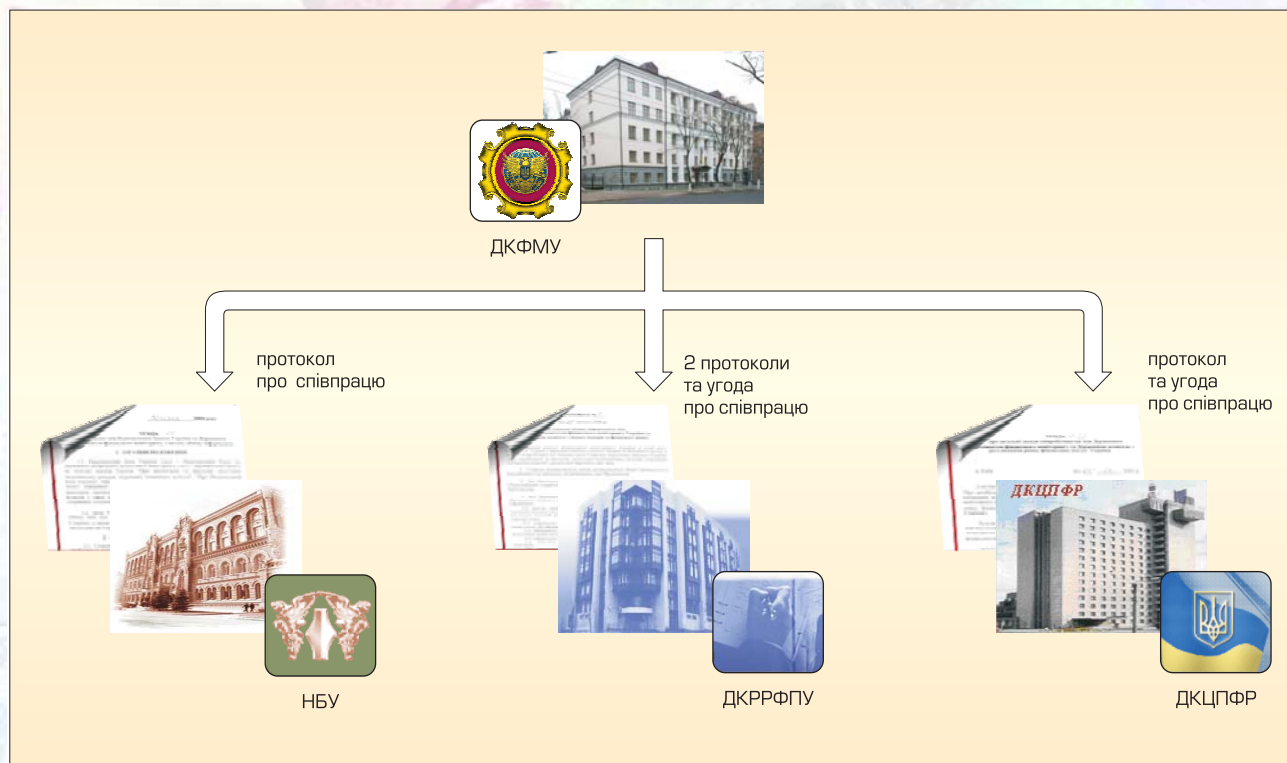
Поряд з цим було забезпечено щомісячне надання суб'єктам державного фінансового моніторингу загальних аналітичних оглядів стосовно активності подання суб'єктами первинного фінансового

Підписання меморандуму про співробітництво з Всеукраїнською асоціацією кредитних спілок

моніторингу інформації з питань фінансового моніторингу, а також інформації про можливі випадки порушень фінансовими посередниками законодавства в сфері протидії відмиванню злочинних доходів.

Співробітництво з державними регуляторами

У 2007 році Держфінмоніторингом України підписано меморандуми про співробітництво з:

- Всеукраїнською асоціацією кредитних спілок;
- Національною асоціацією інвестиційного бізнесу.

Держфінмоніторингом України спільно з державними органами розроблено та підготовлено для направлення на затвердження Кабінету Міністрів України та Національному банку України проект Плану заходів на 2008 рік із запобігання та протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, і фінансуванню тероризму.

Протягом 2007 року Держфінмоніторингом України здійснювались заходи щодо виконання Програми взаємодії Національного банку України, Генеральної прокуратури України, Міністерства внутрішніх справ України, Служби безпеки України, Державного комітету фінансового моніторингу України, Державної податкової адміністрації України стосовно своєчасного виявлення операцій, здійснених з порушенням законодавства у банківській сфері на 2007–2008 роки.

Держфінмоніторингом України у 2007 році забезпечено дієве співробітництво з:

- Комітетом Верховної Ради України з питань боротьби з корупцією та організованою злочинністю в частині звітування про результати діяльності Держфінмоніторингу України;
- Апаратом Ради національної безпеки і оборони України в частині виконання Указу Президента України від 09.07.2007 № 615 "Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 15 червня 2007 року "Про стан виконання рішень Ради національної безпеки і оборони України";
- Міністерством економіки України в рамках підведення підсумків роботи з реалізації державної політики у сфері протидії відмиванню доходів, одержаних

злочинним шляхом, і фінансуванню тероризму (на виконання постанов Кабінету Міністрів України від 03.10.2006 № 1376 та від 21.03.2007 № 544);

- Міністерством закордонних справ України та Національним центром з питань євроатлантичної інтеграції в частині виконання заходів, передбачених Цільовим планом Україна – НАТО на 2007 рік у рамках Плану дій Україна – НАТО;

- Міністерством юстиції України та Міністерством економіки України щодо реалізації заходів, передбачених Планом дій Україна – ЄС на 2007 рік.

8.2. Координація дій суб'єктів фінансового моніторингу

Держфінмоніторинг України, як координатор дій учасників національної системи по боротьбі з відмиванням коштів, працює за чотирма основними напрямками:

- організаційне забезпечення функціонування міжвідомчої робочої групи з дослідження методів та тенденцій у відмиванні доходів, одержаних злочинним шляхом;

- організаційне забезпечення функціонування робочої групи з розгляду проблемних питань суб'єктів первинного фінансового моніторингу – небанківських установ та аналізу ефективності заходів, що вживаються ними для запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів і фінансуванню тероризму;

- співпраця з саморегулюючими організаціями;

- надання державним регуляторам інформації про можливі випадки порушень суб'єктами первинного фінансового моніторингу законодавства у сфері протидії відмиванню коштів та переліку суб'єктів, які не надсилають до Держфінмоніторингу України повідомлень про фінансові операції, що підлягають фінансовому моніторингу.

Протягом 2007 року до державних регуляторів надіслано:

- 12 аналітичних оглядів до Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку (ДКЦПФР);

- 12 аналітичних оглядів до Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг (ДКРРФП);

- 12 аналітичних оглядів до НБУ.

Разом з тим, протягом 2007 року Держфінмоніторинг України погодив:

- 6 нормативно-правових актів ДКЦПФР;

- 1 нормативно-правовий акт ДКРРФП;

- 2 нормативно-правових акти НБУ;

- 1 нормативно-правовий акт Мінфіну.

У 2007 році організовано окремі розширені наради з Лігою страхових організацій України, Федерацією страхових посередників України та Національною асоціацією кредитних спілок України. На вказаних нарадах обговорено шляхи вирішення проблемних питань, що виникають у суб'єктів первинного фінансового моніторингу під час виконання ними положень базового Закону та вимог інших нормативних актів, пов'язаних із здійсненням фінансового моніторингу.

За 2007 рік проведено сім засідань Робочої групи по розгляду проблемних питань суб'єктів первинного фінансового моніторингу–небанківських установ з представниками Ліги страхових організацій України, Всеукраїнської асоціації ломбардів, Асоціації кредитних спілок України, Професійної асоціації реєстраторів та депозитаріїв, Федерації страхових посередників, Української асоціації діячів грального бізнесу, Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку, Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України та Державної податкової адміністрації України.

На засіданнях Робочої групи на постійній основі розглядаються проблемні питання, що виникають у професійних учасників ринку цінних паперів, ринку страхових послуг та у інших суб'єктів первинного фінансового моніторингу.

Для суб'єктів первинного фінансового моніторингу за результатами розгляду проблемних питань готуються методичні рекомендації, які розміщуються на офіційних Веб-сайтах як Держфінмоніторингу України, так і державних регуляторів.

Держфінмоніторингом України у 2007 році вживалися заходи щодо виявлення випадків несвоєчасного подання повідомлень суб'єктами первинного фінансового моніторингу.

У разі виявлення зазначених випадків, Держфінмоніторингом України забезпечується направлення такої інформації до Національного банку України, Держфінпослуг та Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку з метою прийняття відповідних заходів з регулювання та нагляду.

Протягом 2007 року уповноваженими особами Держфінмоніторингу України, в межах компетенції, складено та направлено до суду 71 протокол про адміністративні правопорушення на посадових осіб суб'єктів первинного фінансового моніторингу.

Упродовж 2007 року Держфінмоніторингом України забезпечено розсилку 3267 суб'єктам фінансового моніторингу змін до Переліку осіб, пов'язаних з терористичною діяльністю, затвердженого наказом Держфінмоніторингу України.

8.3. Діяльність міжвідомчої робочої групи

Важливу роль у координації системи протидії відмиванню коштів та боротьби з фінансуванням тероризму відігравала

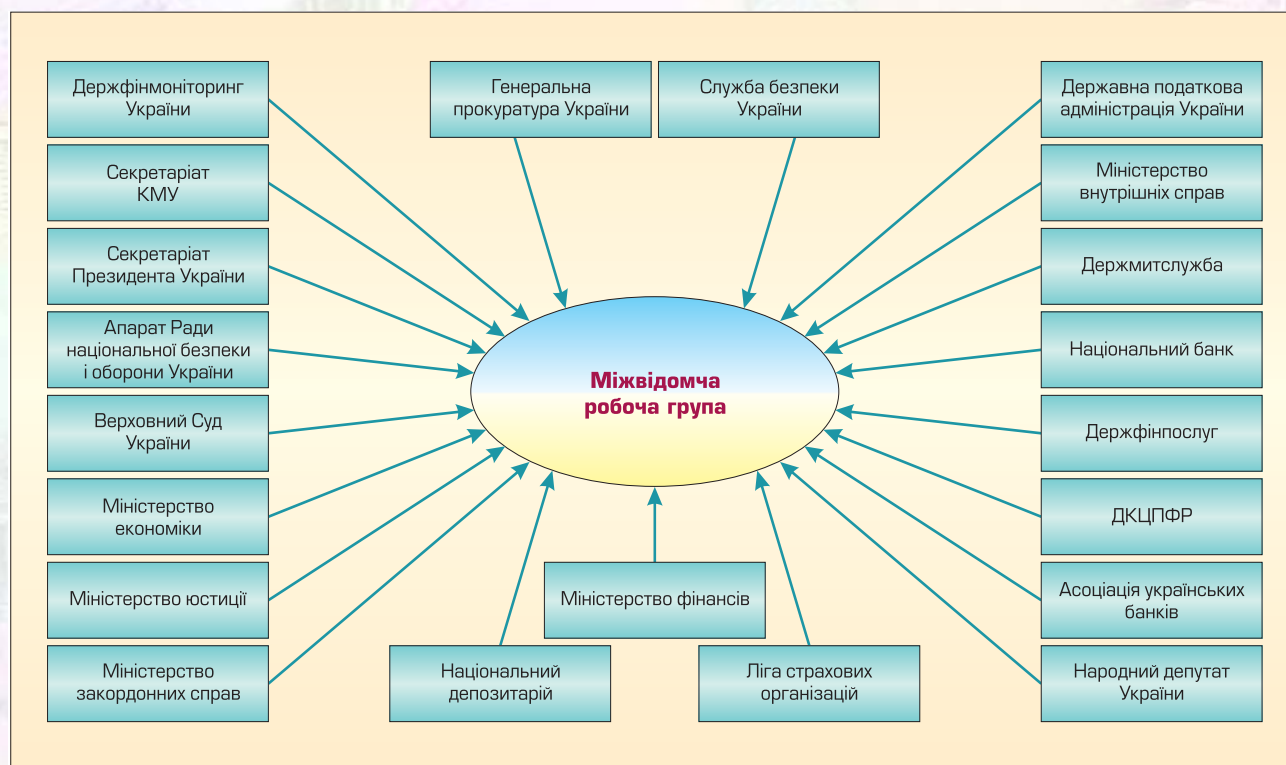
міжвідомча робоча група з дослідження методів та тенденцій у відмиванні доходів, одержаних злочинним шляхом (МРГ). Загалом протягом 2003–2007 років проведено 43 засідання МРГ.

У 2007 році проведено 11 засідань МРГ, на яких, зокрема, розглядалися питання щодо:

- стану виконання Указу Президента України від 17 березня 2007 року № 216/2007 "Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 16 лютого 2007 року "Про заходи щодо запобігання непродуктивному впливу капіталів за межі України";
- проведення моніторингу укладених торговцями цінними паперами угод, сторонами яких є особи, зареєстровані в офшорних зонах, та аналіз фінансових операцій з цінними паперами, що здійснюються суб'єктами господарювання через офшорні зони, з метою виявлення та припинення діяльності з легалізації

(відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом;

- здійснення заходів по виявленню та припиненню фіктивного підприємництва;
- забезпечення надання суб'єктам первинного фінансового моніторингу необхідної інформації для ідентифікації клієнтів та виявлення операцій, що мають сумнівний характер;
- виявлених методів та схем легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом, за результатами розгляду матеріалів кримінальних справ за статтею 209 Кримінального кодексу України;
- стану виконання Програми взаємодії Національного банку України, Генеральної прокуратури України, Міністерства внутрішніх справ України, Служби безпеки України, Держфінмоніторингу України, ДПА стосовно своєчасного виявлення операцій, здійснених з порушенням законодавства у банківській сфері на 2007–2008 роки;
- організації методичного

Проведення регіональної МРГ у м. Львів

забезпечення діяльності фінансових посередників з питань дотримання законодавства у сфері фінансового моніторингу.

МРГ є водночас Наглядовою Радою масштабного Проекту технічної допомоги Ради Європи з питань протидії відмиванню коштів та боротьби з фінансуванням тероризму в Україні (MOLI-UA-2). На 40-му засіданні МРГ було презентовано 1-ий Звіт щодо виконання Проекту технічної допомоги MOLI-UA-2 та представлено інформацію щодо запланованих у II півріччі 2007 року заходів за Проектом.

Крім того, протягом 2007 року Регіональною міжвідомчою робочою групою з дослідження методів та тенденцій у відмиванні доходів, одержаних злочинним шляхом у Львівській області, проведено 5 засідань.

8.4. Методичне забезпечення, навчання суб'єктів фінансового моніторингу

Загалом у 2007 році спостерігалось суттєве зростання як кількісних, так і якісних параметрів освітньо-методичної роботи Держфінмоніторингу України. Так, у порівнянні з 2006 роком, кількість учасників освітніх заходів зросла на 55%, значно розширилось коло залучених до них

фінансових установ. Позитивною практикою стало впровадження спеціалізованих семінарів для окремих категорій фінансових посередників. Швидке реагування на проблеми суб'єктів фінансового моніторингу давало змогу вирішувати нагальні питання.

Протягом звітного періоду Держфінмоніторингом України:

- підготовлено та направлено 125 листів-відповідей методичного характеру на запити суб'єктів фінансового моніторингу;

- надано в рамках роботи "гарячої лінії" для фінансових посередників щоденно близько 30 консультацій з питань застосування законодавства в сфері запобігання та протидії відмиванню коштів та боротьби з фінансуванням тероризму;

- розміщено на офіційному Веб-сайті Держфінмоніторингу України близько 30 роз'яснень щодо найбільш поширених проблемних питань, які виникають при виконанні суб'єктами фінансового моніторингу вимог законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмивання), одержаних злочинним шляхом;

- прийнято участь в організації і проведенні 100 тематичних освітніх заходів (семінарів, лекцій, нарад, круглих столів, тощо), пов'язаних з навчанням та підвищенням кваліфікації близько 6500 представників фінансових посередників та державних органів, задіяних у сфері запобігання та протидії відмиванню коштів та боротьби з фінансуванням тероризму;

- розроблено Примірні правила для: страхових компаній, гральних закладів, кредитних спілок, депозитаріїв, торговців цінними паперами, реєстраторів та Примірну програму здійснення фінансового моніторингу небанківською установою. Всі вищезазначені документи розміщені на веб-сайті Держфінмоніторингу України;

- організовано 4 дводенних семінари

для працівників регіональних відділів Держфінмоніторингу України;

- організовано за сприяння саморегулюючих організацій окремі тематичні зустрічі з представниками: банків (взяли участь близько 50 банків України), страхових організацій, адміністраторів

недержавних пенсійних фондів, страхових посередників, ломбардів, лізингодавців;

- у звітному періоді з урахуванням побажань користувачів веб-сайту було змінено його структуру, що дозволило спростити роботу з ним.

9. Навчально-методичний центр Держфінмоніторингу України

Штатна чисельність Навчально-методичного центру – 19 осіб, в тому числі: 1 – доктор наук, 2 – кандидати наук. Залучено до викладання 71 викладача, з них – 2 доктори наук, 2 – професори, 31 – кандидат наук.

У 2007 році Навчально-методичним центром:

- проведено підготовку та підвищено кваліфікацію 262 фахівців суб'єктів державного фінансового моніторингу, правоохоронних та судових органів, 12 фахівців фінансових посередників та 14 фахівців ПФР Молдови;

- розроблено стратегію розвитку Центру;

- оновлено професійну програму підвищення кваліфікації з курсу "Боротьба з

легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, і фінансуванням тероризму";

- підготовлено навчальний посібник "Протидія легалізації злочинних доходів і фінансуванню тероризму";

- запроваджено систему вхідного та вихідного комп'ютерного тестування слухачів;

- подано пакет документів до Державної комісії регулювання ринків фінансових послуг та Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку для укладання договорів про співробітництво;

- створено веб-сайт Навчально-методичного Центру;

- розпочато роботу Регіонального відділу Центру у Львівській області.

Тестування у Навчально-методичному Центрі

Перша група на навчання у регіональному відділі Центру у Львівській області

10. Міжнародна взаємодія

Однією з важливих складових діяльності Держфінмоніторингу України є налагодження конструктивної співпраці з міжнародними установами та іноземними партнерами, на які світовою спільнотою покладено відповідальність організації ефективної протидії відмиванню коштів, одержаних злочинним шляхом, та фінансуванню тероризму.

10.1. Робота з міжнародними організаціями

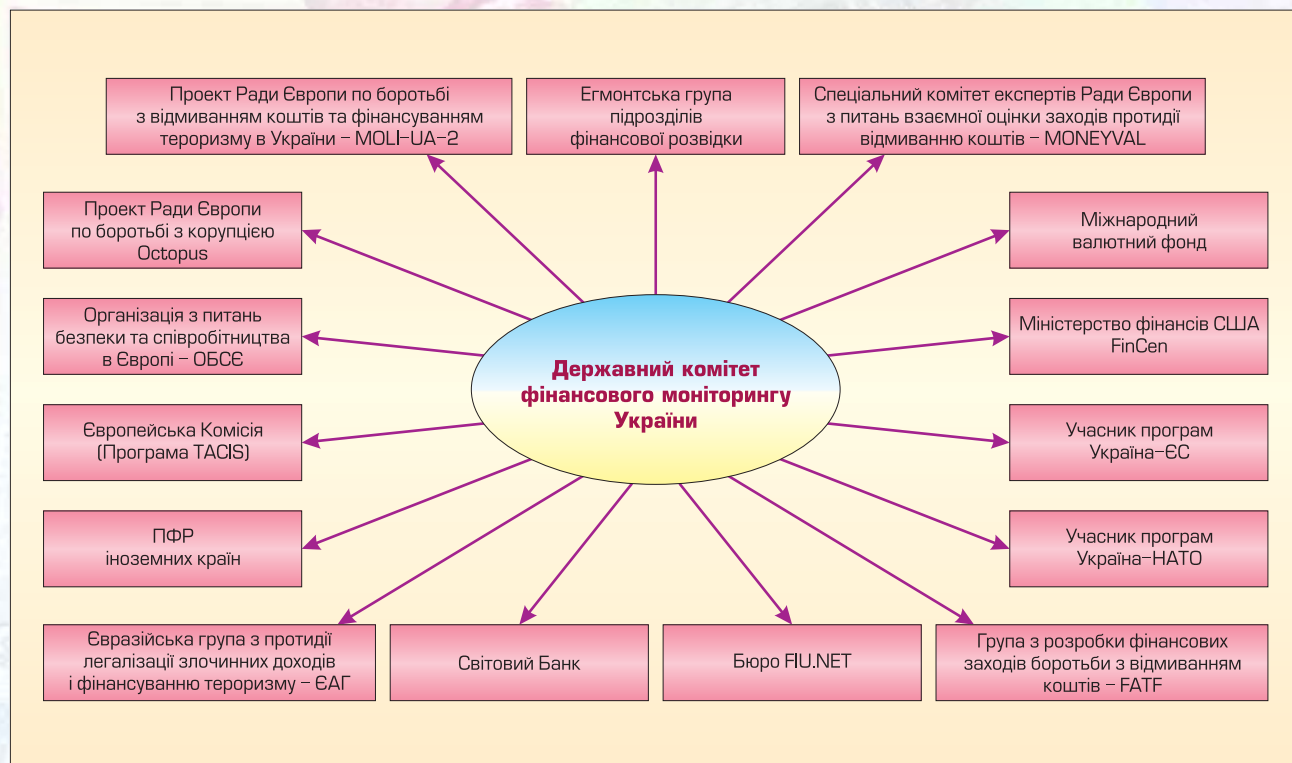
Протягом звітного періоду Держфінмоніторинг України активно співпрацював з провідними міжнародними організаціями та установами, які опікуються питаннями протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму, такими як Група з розробки фінансових заходів протидії відмиванню коштів

(FATF), регіональні організації за типом FATF – Спеціальний Комітет Ради Європи з питань взаємної оцінки заходів протидії відмиванню коштів (MONEYVAL) та Євразійська група з протидії легалізації злочинних доходів та фінансуванню тероризму (ЄАГ), Рада Європи та Європейська Комісія, Управління ООН з питань наркотиків та злочинності, Егмонтська група, Світовий банк, Міжнародний Валютний Фонд тощо. Упродовж 2007 року представниками Держфінмоніторингу України здійснено 31 закордонне відрядження, прийнято 13 делегацій іноземних підрозділів фінансової розвідки та представників іноземних установ і міжнародних організацій.

10.1.1. Співробітництво з FATF

Представники Держфінмоніторингу України брали участь у Першому спільному

Взаємодія з міжнародними організаціями

Учасники робочих груп Егмонтської групи

Пленарному засіданні FATF–MONEYVAL, що поєднало Друге пленарне засідання Групи з питань розробки фінансових заходів протидії відмиванню коштів FATF–XVIII та 22 Пленарне засідання Спеціального експертного комітету Ради Європи з питань взаємної оцінки заходів протидії відмиванню коштів MONEYVAL (лютий 2007 року, м. Страсбург, Франція).

Крім того, представник Держфінмоніторингу України брав участь у засіданнях Робочої групи з питань фінансування тероризму та відмивання коштів FATF (червень 2007 року, м. Париж, Франція).

10.1.2. Співробітництво з Егмонтською групою

Одним з найважливіших міжнародних заходів, організованих Держфінмоніторингом України протягом звітного періоду, стало проведення 16–18 жовтня 2007 року в м. Києві засідання

робочих груп Егмонтської групи підрозділів фінансової розвідки світу, що об'єднує урядові установи, відповідальні за протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, та фінансуванню тероризму.

На засіданні Егмонтської групи було зібрано широкий представницький форум з представників 51 країни світу та 5 міжнародних організацій, фахівці яких є визнаними у світі спеціалістами з питань боротьби з відмиванням коштів та фінансуванням тероризму. В урочистому відкритті засідання Егмонтської групи взяли участь також Перший віце-прем'єр-міністр України Микола Азаров, Голова Держфінмоніторингу України Сергій Гуржій, заступники Голови та працівники Держфінмоніторингу України.

Під час церемонії відкриття засідання Перший віце-прем'єр-міністр України Микола Азаров відзначив: "Сьогоднішня зустріч – це ще один крок на шляху розвитку системи боротьби з відмиванням брудних

Підписання Меморандуму про взаєморозуміння між Держфінмоніторингом України та Агенцією з питань організованої злочинності Великобританії

коштів та фінансуванням тероризму, іншими кримінальними явищами у сфері економіки. Україна впевнено йде шляхом протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму, і це є стратегічним курсом нашої держави".

У рамках засідання робочих груп Егмонтської групи відбулося підписання Меморандуму про взаєморозуміння між Держфінмоніторингом України та Агенцією з питань організованої злочинності – Підрозділом фінансової розвідки Сполученого Королівства Великої Британії та Північної Ірландії.

Також Держфінмоніторингом України було урочисто підписано Статут Егмонтської

групи, що є однією з неодмінних умов подальшого членства в цій організації. Статутом, зокрема, передбачено вдосконалення ефективного обміну інформацією з метою боротьби з відмиванням коштів та фінансуванням тероризму, здійснення обміну інформацією про досвід діяльності відповідних ПФР та розширення співпраці в усіх сферах відповідно до внутрішнього законодавства кожної з країн.

Під час церемонії підписання Статуту Голова Держфінмоніторингу України Сергій Гуржій відзначив, що Україна дотримуватиметься принципів, визначених Статутом Егмонтської групи, та докладатиме усіх зусиль для їхньої реалізації.

Крім того, співробітники Держфінмоніторингу України взяли участь у заходах Егмонтської групи у м. Вадуц, Князівство Ліхтенштейн та м. Гамільтон, Бермудські острови.

10.1.3. Співробітництво з Радою Європи / Європейською Комісією

Успішно та дієво продовжується імплементація Наступного проекту технічної допомоги у сфері протидії відмиванню коштів та боротьби з фінансуванням тероризму в

Відвідування музею Держфінмоніторингу України представниками робочих груп Егмонтської групи

Україні (MOLI-UA-2), що впроваджується Радою Європи та фінансується Європейською Комісією. Зокрема, протягом звітного періоду проведено 2 міжнародних семінари, 3 робочих візити та 2 навчальних візити (загальна кількість – 149 осіб).

Починаючи з 2002 року експерти Держфінмоніторингу України на постійній основі беруть участь у пленарних засіданнях Спеціального комітету експертів Ради Європи з взаємної оцінки заходів протидії відмиванню коштів MONEYVAL, що відбуваються тричі на рік.

Цього року представник Держфінмоніторингу України увійшов до складу групи експертів Ради Європи з проведення Третього раунду взаємної оцінки Румунії в рамках Комітету MONEYVAL.

Україна стала першою з країн TACIS, яка з літа 2006 року почала активно впроваджувати інструмент Європейської Комісії технічної допомоги та обміну інформацією TAIEX.

Держфінмоніторинг України впродовж 2007 року очолював 3 делегації представників органів державної влади для участі у семінарах, організованих інструментом TAIEX, та отримав погодження заявки на проведення навчального візиту державних службовців України до країни-члена ЄС.

Підписання Статуту Егмонтської групи

18 грудня 2007 року в Держфінмоніторингу України відбулась зустріч офіцерів зв'язку при посольствах країн ЄС в Україні з керівництвом Держфінмоніторингу України. На зустрічі були присутні офіцери зв'язку при посольствах Австрії, Чеської Республіки, Данії, Німеччини, Греції, Угорщини, Латвії, Португалії, Румунії, Словаччини, США, а також представники Місії ЄС з прикордонної допомоги Україні та Молдові. Під час зустрічі було обговорено питання налагодження співробітництва в сфері протидії відмиванню "брудних" коштів та фінансуванню тероризму між підрозділами фінансової розвідки України та країнами ЄС.

Засідання представників робочих груп Егмонтської групи у м. Київ

10.1.4. Співробітництво з Євразійською групою

Відповідно до Указу Президента України від 30 вересня 2004 року № 1156/2004, Держфінмоніторинг України визначено відповідальним за співробітництво з Євразійською групою (ЄАГ).

Експерти Держфінмоніторингу України на постійній основі беруть участь у засіданнях всіх робочих груп та заходах ЄАГ.

Протягом 2007 року представники Держфінмоніторингу України брали участь у Пленарному засіданні та засіданнях Робочих груп у м. Сочі, Російська Федерація та у м. Саніа (о. Хайнань), Китайська Народна Республіка, а також у семінарах Євразійської групи з типологій та з питань консультацій з приватним сектором у м. Алмати, Казахстан.

10.1.5. Надання технічної допомоги іншим підрозділам фінансової розвідки

Протягом 2007 року експертами Держфінмоніторингу України надавалася технічна допомога іноземним колегам у розбудові та вдосконаленні національних систем протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму в рамках Егмонтської групи, ЄАГ та в рамках реалізації

проектів технічної допомоги Ради Європи (РЕ).

Зокрема, активну спонсорську допомогу Держфінмоніторинг України надавав ПФР Республіки Білорусь та Киргизької Республіки (в рамках ЄАГ та Егмонтської групи), ПФР Молдови (в рамках Егмонтської групи та проекту РЕ), ПФР Вірменії (в рамках Егмонтської групи), ПФР Сербії (в рамках проекту РЕ).

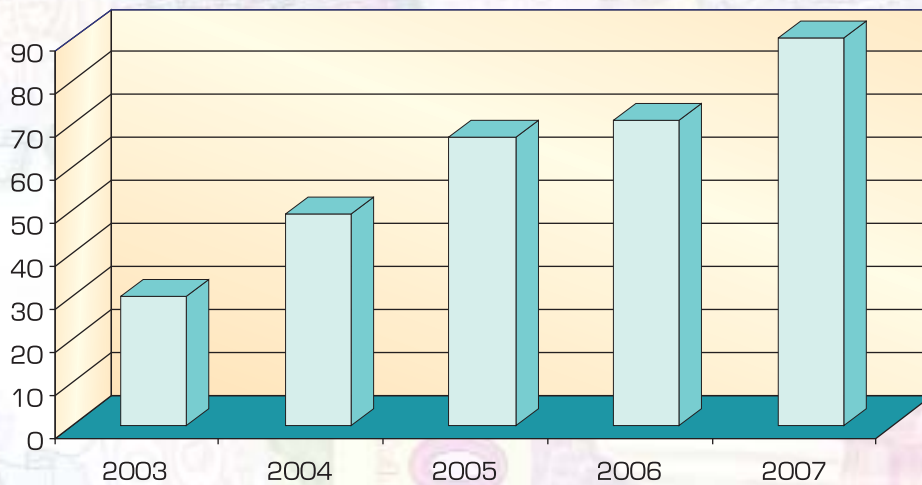
Успішно завершився процес спонсорства Держфінмоніторингу України щодо вступу ПФР Білорусі та ПФР Вірменії до Егмонтської групи. В ході Пленарного засідання Егмонтської групи 30 травня 2007 року, голови підрозділів фінансової розвідки Егмонтської групи надали згоду на приєднання цих ПФР до організації в статусі повноправних членів. Триває процес надання допомоги на цьому шляху ПФР Казахстану, Азербайджану, Киргизької Республіки, Молдови та Ірану.

У червні 2007 року в ДНЗПО "Навчально-методичний центр з перепідготовки та підвищення кваліфікації спеціалістів з питань фінансового моніторингу в сфері боротьби з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, і фінансуванням тероризму" делегація представників органів державної влади Республіки Молдова

Під час навчання представників органів державної влади Республіки Молдова за курсом "Міжнародні стандарти боротьби з відмиванням коштів та фінансуванням тероризму"

Кількість країн, з якими проводиться обмін інформацією

пройшла навчання за курсом "Міжнародні стандарти боротьби з відмиванням коштів та фінансуванням тероризму".

10.1.6. Інші міжнародні заходи

Представник Держфінмоніторингу України на постійній основі бере участь у заходах формату Україна–Трійка ЄС у сфері юстиції, свободи і безпеки. В рамках цієї роботи відбуваються засідання міністрів з питань юстиції, свободи і безпеки за участю високих посадових осіб причетних міністерств і відомств України та держав ЄС, а також Європейської Комісії, Генерального секретаріату Ради ЄС та Агентства з менеджменту оперативного співробітництва на зовнішніх кордонах ЄС.

Такі засідання мають на меті сприяння виконанню Плану дій Україна – ЄС у сфері юстиції, свободи і безпеки та, таким чином, загального Плану дій Україна – ЄС.

Упродовж звітної періоду було підписано Меморандуми про взаєморозуміння щодо співробітництва в сфері протидії відмиванню коштів та боротьби з фінансуванням тероризму з підрозділами фінансової розвідки Киргизької Республіки, Сполученого Королівства Великобританії і Північної Ірландії

та Федеративної Республіки Нігерія, крім того, до підписання готується ще близько 10 меморандумів.

10.2. Обмін інформацією з підрозділами фінрозвідки інших країн

На сьогодні Держфінмоніторинг України має багато можливостей щодо отримання від іноземних партнерів фінансової інформації, яка може бути пов'язана з протиправною діяльністю. Це дозволяє оперативніше та у більш повному обсязі розслідувати складні транснаціональні схеми легалізації (відмивання) доходів, отриманих злочинним шляхом, і фінансування тероризму.

Ефективність роботи Держфінмоніторингу України була визнана ПФР Сполучених Штатів Америки (ФІНСЕН). США відзначили, що Україна є регіональним лідером в питаннях обміну інформацією між підрозділами фінансової розвідки щодо фінансових злочинів.

Від початку свого заснування Держфінмоніторинг України тісно співпрацює в сфері боротьби з легалізацією (відмиванням) доходів, отриманих злочинним шляхом, та фінансуванням тероризму з 92 країнами світу, та їх кількість постійно зростає.

Разом із зростанням кількості співпрацюючих країн росте і кількість отримання інформації від іноземних колег на направлені запити.

Із середини 2003 року Держфінмоніторингом України направлено до іноземних колег 1868 запитів, на які отримано 1620 відповідей.

У свою чергу, Держфінмоніторинг України отримав 556 запитів від 56 ПФР, на які надано 555 відповідей.

У той же час, протягом 2007 року Держфінмоніторингом України було проведено наступну роботу щодо обміну інформацією з іноземними ПФР:

- відправлено 635 запитів до 62 іноземних ПФР, на які отримано 601 відповідь;

- від іноземних ПФР отримано 132 запити, на які надано 131 відповідь. Середній час надання відповіді на запит іноземного ПФР складає 19,8 днів.

Разом із тим, на виконання IX спеціальної рекомендації FATF з метою протидії незаконному транскордонному переміщенню валютних коштів, Держфінмоніторингом України було налагоджено співробітництво з Державною митною службою України щодо протидії незаконному

переміщенню готівкових коштів через український кордон.

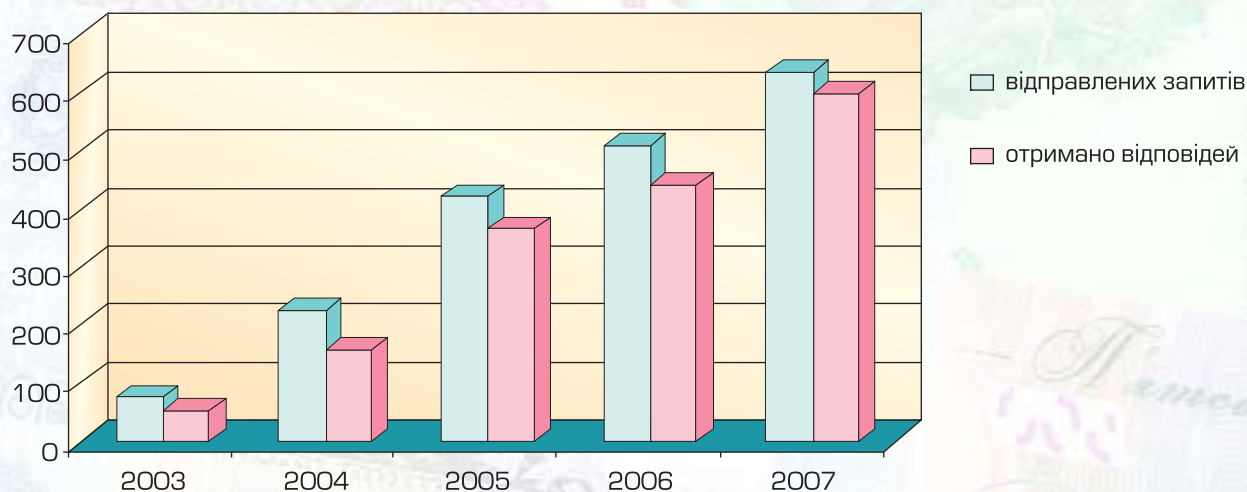
Держфінмоніторинг України направляє інформативні листи на адресу іноземних ПФР стосовно нерезидентів, якими було порушено митні правила на українському кордоні. Так, протягом 2007 року Держфінмоніторингом України було направлено 71 інформативний лист до 19 іноземних підрозділів фінансової розвідки. Найактивніше листування ведеться з країнами, що мають з Україною спільний кордон.

У 2007 році Держфінмоніторинг України розпочав активно використовувати можливості захищеної мережі FIU.NET, яка об'єднує країни-члени ЄС з метою обміну в реальному часі інформацією стосовно фінансових операцій, щодо яких існує підозра у відмиванні доходів, одержаних злочинним шляхом. Основною перевагою FIU.NET є оперативність обробки запитів та конфіденційність.

Успішне підключення Держфінмоніторингу України до мережі FIU.NET влітку 2005 року стало можливим завдяки гранту, виділеному з цією метою Радою Європи в рамках проекту MOLI-UA.

Слід відзначити, що Україна стала першою із країн не Європейського Союзу, що приєдналася до проекту FIU.NET.

Кількість відправлених запитів та отриманих відповідей

11. План на 2008 рік. Перспективи розвитку

Враховуючи вимоги Концепції подолання корупції в Україні "На шляху до доброчесності" та програми діяльності Уряду "Український прорив: для людей, а не політиків" головними завданнями Держфінмоніторингу України на наступний рік є:

1. Убезпечення фінансової системи України щодо її використання з метою відмивання доходів, одержаних злочинним шляхом, та фінансування тероризму.

2. Утворення ефективних регіональних систем протидії легалізації (відмиванню) кримінальних доходів та фінансуванню тероризму шляхом координації дій державних органів, саморегулівних організацій на регіональному рівні.

3. Розширення єдиного інформаційного простору електронної взаємодії державних органів – учасників національної системи боротьби з відмиванням коштів та фінансуванням тероризму.

4. Імплементация в національне законодавство міжнародних стандартів у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, і фінансуванню тероризму, зокрема, Сорока та Дев'яти Спеціальних Рекомендацій Групи з розробки фінансових заходів протидії відмиванню коштів (ПАТР) та III Директиви Європарламенту та Ради Європи про запобігання використанню фінансової системи для відмивання коштів та фінансування тероризму (2005/60/EC).

5. Затвердження Україною статусу надійного партнера міжнародної спільноти у

сфері протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, і фінансуванню тероризму, в таких міжнародних організаціях, як Група з розробки фінансових заходів протидії відмиванню коштів (ГАТР), Рада Європи, Егмонтська група.

З метою підвищення якості процесу обробки та аналізу інформації, завданнями Держфінмоніторингу України є:

- удосконалення інформаційно-аналітичної системи та нормативної бази для повної автоматизації процесу інформаційного обміну з фінансовими посередниками;

- удосконалення механізму блокування операцій, пов'язаних з фінансуванням тероризму. У зв'язку із цим здійснюється подальше вдосконалення законодавчої та нормативної бази. А саме підготовлені такі проекти: про порядок формування "чорного списку" осіб, причетних до фінансування тероризму; про зміни до базового Закону стосовно права фінансових посередників і Держфінмоніторингу України блокувати операції осіб, причетних до фінансування тероризму;

- створення надійного та достовірного списку осіб, причетних до фінансування тероризму.

У разі набрання чинності Закону України "Про внесення змін до Закону України "Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом" перспективним напрямком роботи Держфінмоніторингу України буде розробка нормативно-правових актів, направлених на забезпечення реалізації цього Закону.

Розділ 1

Розділ 2

Розділ 3

Розділ 4

Розділ 5

Розділ 6

Розділ 7

Розділ 8

Розділ 9

Розділ 10

Розділ 11